

ANTANO MACEINOS "DIEVO AVINĖLIS"

Naują teologijos veikalą pasitinkant

Antanas Maceina, **DIEVO AVINĖLIS**. Immaculata Press, Putnam, Connecticut, 1966 m. Išleista prel. Pranciškaus M. Juro iššomis, minint jo 75-rių amžiaus metų sukaktį. Aplanko piešinys Pauliaus Jurkaus. Knyga 267 psl., 7 3/4 x 5 1/4 inč. formato, akina \$3.50, gaunama "Drauge".

Šiais metais lietuviškų knygų rinkoje sulaukėme svaraus turinio veikalo — **A. Maceinos "Dievo Avinėlio"**. Knyga yra kristologinis veikalas, kuriame atskleidžiama Rytų ir Vakarų Bažnyčios palyginamoji teologinė Kristaus samprata. Nors Rytų ir Vakarų Bažnyčios teologų tarpe būta nemaža ginčų, tačiau Kristus yra iš visų šių ginčų išskirtas, nes kristologinės tikėjimo tiesos yra bendros tiek Rytams, tiek Vakarams. O kas liečia Kristaus prigimtį ir asmenį, tai Rytų Bažnyčia yra kaip tik toji dvasinė erdvė, kurioje breną giliausios krikščioniškosios išvalgos tikėjimo tiesos, virtusios visuotinių susirinkimų nutarimais: Kristaus dieviškumas Nicėjoje (325), Kristaus vienaseniškumas Efeze (431), Kristaus dvejopa prigimtis Chalcedone (451). Be to, kaip pastebi autorius: "kai Romos popiežius ir Konstantinopolio patriarchas išdildė iš atminties aną nelemtą abipusį ekskomunikos aktą, nebėliko jokios net ir formalios kliūtys nuoširdžiai nerti į Rytų Bažnyčios dvasią ir savintis jos vertybes, nešančias tokią nuostabią krikščioniškąją tradiciją. Rytietiškas Kristus pergyvenimas bei mąstymas yra viena iš tokių nuostabių vertybių. Ją tad autorius ir pasirinko kaip kelią į Išganytojo skaidrą" (xiii).

Veikalas, be įvado ir užbaigos, turi tris skyrius: Perkeistas Kristus, Nusižeminusis Kristus ir Viešpataujantis Kristus.

Įvade autorius pastebi, kad Rytų Bažnyčioje Kristaus pirmatakas Jonas Krikštytojas statomas greta su Kristaus motina Marija. Tai pastebima Rytų liturgijoje ir religiniuose paveikluose. Ir tai daroma su pagrindu. Jonas eina pasitikti Jėzaus ir jį skelbia žmonijai. Jo misija yra parodyti Kristų ir prisipažinti, kad ateina Dievo Avinėlis, kuriam jis nevertas atlikti net kurpių dirželio. Jonas turi mažėti, o Kristus didėti. Jonas yra pašauktas parodyti

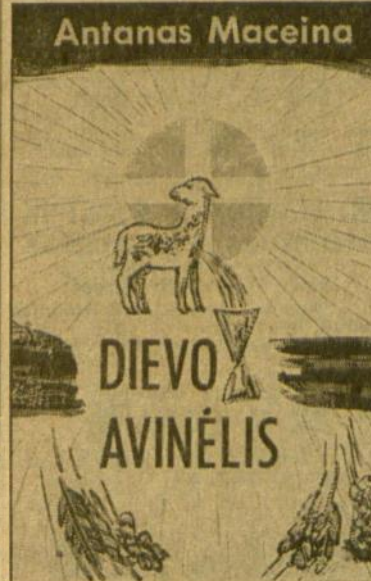
KUN. P. CELIESIUS

žmonijai Kristų, kaip Dievo Avinėlį išganyto istorijoje.

Marija, angelui pranešus, kad ji parinkta būti Išganytojo motina, savuoju "Tebūnie" atvėrė Dievui žmogiškąją prigimtį. Marija tapo Kristaus motina sąmoningai bei laisvu apsisprendimu, atsverdama šventajai Dvasiai. Ji įveda Kristų į žmonijos istoriją. O Jonas buvo tik naujosios istorijos šauklys. Juodviejų gretinimas nėra vienprasmis. Marija suteikia Kris-

Prof. dr. Antanas Maceina ir jo naujosios knygos viršelis, pieštas Pauliaus Jurkaus.

tui žmogiškąją prigimtį, o Jonas ją tik paskelbia. Todėl Jonas gretinamas su Marija tėra analoginis Kristaus žmonijon įžengimo požūriui.

Kristaus įžengimas žmonijos istorijon yra jo auka žmonijos išganymui: jo kaip Dievažmogio laisvas sutikimas pasiaukoti žmonijos atpirkimui. Dėl to jam tinka vadintis Dievo Avinėliu, nes avinėlis Senajame Įstatyme buvo kaip simbolis žmonių kaltės išpirkimo. Rytų Bažnyčia svarsto Dievo Avinėlį trimis atžvilgiais: kaip Perkeistąjį Taboro kalne, kaip Nusižeminusįjį Kalvarijos kalne ir kaip Viešpataujantįjį danguje, ten įžengus nuo Alyvų kalno.

1. Perkeistas Kristus.

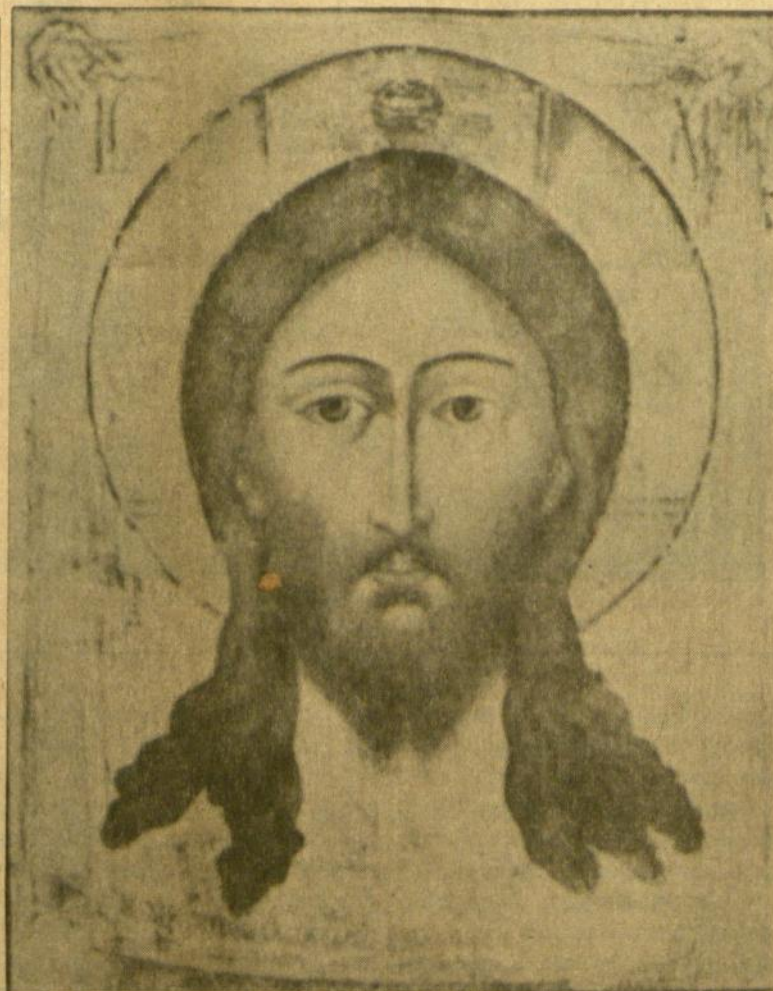
Kristaus Persikeitimo šventė, kurią minime rugpjūčio 6 d., yra lyg raktas į Rytų Bažnyčios liturgiją. Kristaus sušvitėjimas kaip saulė Taboro kalne yra Dievybės apsišviešimo būdas. Niekuo esmingiau nenusakomas, kaip šviesa. Dėl to ir evangelistas Jonas savo evangelijos pradžioje kalba apie Die-

vo Žodį, kuris lyginamas su šviesa, atėjusia apšviesti pasaulio, bet pasaulis Jo nepažino. Ir Mozė Dievas apsišviešė ugnies, taigi šviesos, pavidalu. Taboro kalne atsiskleidžia Jėzaus dieviškoji prigimtis.

Kristaus Persikeitimo Taboro kalne prabyla Dievas: "Šitas yra mano mylimasis Sūnus" (Mt. 17,5) ir tuo pal'udija Kristaus priklausymą prie Švč. Trejybės, kaip antrojo asmens. Šie momentai turi būti išreikšti ir liturgijoje.

Kristaus Persikeitimo šventės liturgija Rytų Bažnyčioje kur kas daugiau akcentuoja Jėzaus didybę už Vakarų Bažnyčios liturgiją: "Prosaule, Prodievybė" ... "neatsispiriama grožybė" ... "viena iš trijų Dievybės šviesų" ... "Tėvo garbės žerėjimas" ... "Iš tavo kūno sklido žaibai tavo Dievybės" ... "dieviškosios Kristaus būsenos garbė" ... "Taboras yra labiau išaukštintas, negu kuris kitas žemės kampe, nes j's regėjo Dievo prigimtį" ... "Kristus parodė apaštalam žmogiškąją prigimtį, apvilktą pirmųjų žmonių kūno, kaip pirmavaldžio grožiu" ... "Žemę nušvietusi saulė leidžiasi, tačiau Kristus, žėrėdamas garbe Taboro kalne, užlieja pasaulį savo šviesa" ... "Kristus sava šviesa pašventė visą pasaulį" ir t. t.

Tačiau reikia pripažinti, kad

Kristus Rytų Bažnyčioje

dogmatin'u požūriu Kristaus dvejų prigimčių tikėjimo tiesa yra tapatiška tiek Rytams, tiek Vakarams. Aukščiau minėtas skirtumas yra tik liturginis skirtumas.

2. Nusižeminusis Kristus.

Antrame skyriuje autorius svarsto Rytų ir Vakarų Bažny-

čioje Kristaus kančios pergyvenimo liturginį skirtumą.

Jeigu Taboro kalne daugiau apsišviešė ir sušvitėjo Kristaus dieviškoji prigimtis, tai Kalvarijos kančioje regime daugiau jo žmogiškąją prigimtį. Vakarų Bažnyčios liturgija daugiau ir pabrėžia Kristaus kančios (Nukelta į 2 psl.)

Pokalbis su prof. dr. J. Meškausku jo 60 metų sukaktį minint

Šiais metais buvusiam Vytauto Didžiojo universiteto Medicinos fakulteto dekanui, visuomenininkui, ypač plačiai besireikšiančiam ateitininkiškoje veikloje, prof. dr. Juozui Meškauskui suėjo 60 metų. Tokios sukakties proga gerbiamas jubilaitas buvo mūsų la'kraščio užkalbintas visa eile klausimų. Tikimės, kad Profesoriaus atsakymai bus įvairiais atžvilgiais įdomūs ir Kultūrinio Draugo skaitytojams.

— Kokie, Daktare, Jūsų jaunystėje buvo pirmieji impulsai savo gyvenimą pašvesti medicinos mokslui ir medicinos praktikai?

— Augau kaime; aplinkoje mačiau apšėiai skurdo ir ligas kenčiančių, nelaimingų žmonių buitį. Pirmojo pasaulinio karo metu dar prieš pirmąją vokiečių okupaciją turėjau skausmingą ausų uždegimą. Tėvo buvau nuvežtas pas rusų kariuomenės pulko gydytoją, kuris man pagelbėjo, Tuomet aš pasiryžau "pasidaryti tok'ą", kad galėčiau taipgi padėti žmonėms ligoje. Be to, mėgau ir mėgstu gamtos mokslus, nes jie man aiškiausiai parodo tikslumą, tvarką ir dėsningumą kaip gyvoje, taip ir negyvoje pasaulio sąrašgoje. Juo geriau ir juo giliau mes visa tai pažįstame, tuo aiškiau ir tuo įtikimiau matome ir jaučiame Tą, kas visa tai padarė. Katalikiškoji pasaulėžiūra ir ateitininkų idėjos man

mano profes'joj labai daug padėjo ir padeda. Be jų man medicinos mokslas būtų per daug "sausas" ir "grubus". Anksčiau buvo manoma, kad gamtos mokslų pažinimas veda nuo religijos, nuo Dievo. Giliau pažinę biologinius procesus, suskaldžius atomą, pakilus į erd-

ves, pagamius sudėtingus organinius junginius, Dievas pasidarė kur kas aiškiau jaučiamas ir religija pasidarė prasmingesnė.

— Kaip savo dvasioje visada suderinote medicinos mokslą ir katalikišką pasaulėžiūrą bei ateitininkiskąjį idealizmą su visais biologiniais procesais?

— Mano suprat'mu, gamtos, jų tarpe ir medicinos, mokslai ir visi mums žinomi ir dar nežinomi biologiniai procesai ryškiausiai parodo tikslumą, tvarką ir dėsningumą kaip gyvoje, taip ir negyvoje pasaulio sąrašgoje. Juo geriau ir juo giliau mes visa tai pažįstame, tuo aiškiau ir tuo įtikimiau matome ir jaučiame Tą, kas visa tai padarė. Katalikiškoji pasaulėžiūra ir ateitininkų idėjos man

mano profes'joj labai daug padėjo ir padeda. Be jų man medicinos mokslas būtų per daug "sausas" ir "grubus". Anksčiau buvo manoma, kad gamtos mokslų pažinimas veda nuo religijos, nuo Dievo. Giliau pažinę biologinius procesus, suskaldžius atomą, pakilus į erd-

ves, pagamius sudėtingus organinius junginius, Dievas pasidarė kur kas aiškiau jaučiamas ir religija pasidarė prasmingesnė.

— Kaip vertinate ir kas buvo ypač būdinga medicinos mokslo bei praktikos srityje nepriklausomoje Lietuvoje, lyginant su anuometine pasauline medicinos situacija? Ką ypač pabrėžtumėte apie čionykštę amerik'vą ir okupuotos Lietuvos medicinos situaciją?

— Šis klausimas gana sunkokas, nes reikia grįžti apie 30 metų į praeitį. Mūsų medicinos mokslas, kaip kad ir mūsų uni-

versitetas, buvo jauni. Lyginant nepriklausomos Lietuvos mediciną su anuometine europine medicina, aš ją paskirstyčiau į dvi dali: praktinę ir mokslinę mediciną. Praktinė medicina nepriklausomoje Lietuvoje buvo pasiekusi gana aukštą laipsnį ir ji prilygo senos kultūros Europos kraštų medicinai. Mūsų medicinos fakultetas paruošdavo labai gerus medicinos ir dantų gydytojus, praktikus. Tą mes

(Nukelta į 6 psl.)

Prof. dr. Juozas Meškauskas

Kertinė Paraštė

APIE RAŠYMĄ KALBANT

Vienam rašytojui žinomas veikėjas ir aukotojas, kviesdamas į iškylą, pasakė: užteks tau rašyti, vis tiek pinigų negausi, o garso tau jau ir taip užtenka. Tikrai, ar beverta rašyti, kai skaitytojai ir organizacijų vadai jokiais raštais nesidomi, ir iš viso raštija vis labiau užmirštama. Kai kurie kūrėjai jau yra paklausę ano linksmo nuotaikoj pasakyto sakinio, kad neverta rašyti. Ir nerašo. Tokių mes galėtume čia vieną kitą suminėti. Tačiau susilaikome, nenorėdami be reikalo valkioti pavardžių. Kas dar kiek domisi knyga, tas galės ir pats susirasti.

Rašymas yra sunkus darbas. Tai gali kiekvienas pasakyti, neprisiuošdamas parašyti artimam bičiuliui laiško. Ir todėl nenuostabu, kad rašančiųjų skaičius vis mažėja. Daug rūpinamasi mūsų jaunimo švietimu, daug fondų, daug vadovėlių. Tačiau ir pasitraukiančio rašančiojo senimo vietą niekas neateina. Rašymas eina iš mados, nes lietuvių tautoje, nesioje sunkia vergijos našta, jau iš seno visada buvo daug pagarbos botagai, negu plunksnai ir "mesk, broleli, rašyti, imk grėblėlį taisyti" daina, anot Aisčio, tai puikiai išreiškia. Eilinis valdininkas visada turėjo daugiau respekto, nors visa lemiamoji ir tolimose distancijose nepavargstanti Lietuvos laisvės kova buvo vedama, o ir dabar tebevedama, tik raštu.

Šiandien neretas kūrėjas, poetas ar beletristas jau bijo prisipažinti rašąs, nes tai skamba kažkako nerealiai, kad žmogus dar daro tai, kuo niekas nesidomi. Juk jei parašysi knygą, tai tada užsikrausi naują darbą, beieškodamas, kas tau ją išleis. Atrodo, kad, jei žiūri televizijos ar radijo "porčius", yra pozityvus laiko leidimas, gi rašymas yra kažkoks iš mados išjęs reikalas. Atrodo, kad kūryba yra kažkas kur kas žemiau, negu į kokias valdybas kandidatavimas. Kūrėjas todėl visuose tuose nutarimuose bei svarstymuose lengvai užmirštamas. Lietuvių fondas paskyrė pinigų Lietuvių rašytojų draugijos premijai, tačiau tuoj po to vienas savaitraštis nusiskundė, kad iš rašytojų už tai susilaukta per mažos padėkos. O mes manytume, kad fondas turėtų džiūti, paskyręs nors tokią skurdžią sumą tikram ir pastoviam reikalui, o ne kokių iškylų bei kelionių apmokėjimui, kurios buvo garsios savo vienalaikiškumu.

Visi faktai rodo, kad rašytojui nebeverta rašyti, kai tam tikra prasme tai yra beveik nereikalingas, sau ir kitiems nepatogumų sudaręs darbas. Nebūtų rašančių, nebūtų ir jokios problemos. Niekas dėl to nemirtų, ir žemė nesustotų suktis, ir iškilmingų banketų

bei pagerbimų prakalbos nebūtų trumpesnės, gal tik dar siaubingiau nereikšmingos. Tačiau nors ir nedidelė dalis kūrėjų dar kuria, nors "gudriųjų" ir laikomi broleliais kvailėliais.

Neatrodo, kad labiau bus susirūpinta mūsų raštija, nes visuomet mes rūpinsimės tik politika. Šiais žodžiais tenorima tik pasiteisinti, kad tie rašą nėra kvailėliai. Jeigu nebūtų buvę tokių kvailių, kurie patys rašė ir patys savo raštus leido, kaip Valančius, Daukantas ar Maironis, tokių kaip Donelaičiai, kuris net nežinojo, ar bus kada jo kūriniai išspausdinti, mūsų lietuviškasis kultūrinis palikimas ir kova už lietuviybę ir laisvę būtų daug niuresni. Po tiek daug metų savo kūryba Donelaičiai ir šiandien tebekovoja už Lietuvos laisvę, liudydamas lietuvių tautos kūrybingumą. Todėl tikime, kad ir tie, kurie šiuo metu dirba tą vadinamą neapsimokantį darbą, neturtingi mirdami, gali palikti didelį palikimą. Jei nebūtų tų dirbančių tą neapsimokamą darbą kvailėlių, būtų visiems mums skurdžiau ir liūdniau.

Nemanome, kad kas nors besirūpintų rašančiuoju, čia ne politika ir niekam tai neįdomu. Tačiau čia tenorime tik moraliai apginti rašančiuosius, kad jie palikti trečiaeiliais broleliais neužmirštų, jog tie jonečiai išėjo laimėtojais. Komunistai seka mūsų spaudą, ir jie dabar jau stengiasi vilioti kūrėjus, siūlydami leisti jų kūrinius. Vieni jau naudojami tuo, kiti pasinaudos, dar kiti ne, tačiau į mūsų tarpą bus įnešta dar daugiau kartėlio. Šiandien mes nepajėgiam sutelkti taip apšėiai tūkstančių vienkartinėm demonstracijom, tačiau mes nepajėgiam surasti šimtinės kokio nors leidinio parėmimui. Šiandien respublikonas ar demokratas lietuvis rinkimų proga negali šimtinės, tačiau jam skauda, kai reikia įsigyti kokį leidinį.

Daug jau nuskambėjo įvairių švenčių, suvažiavimų ir demonstracijų, tačiau lietuviybės reikalui pati tikroji ir ilgalaikė demonstracija yra lietuvių kūryba. Amerikiečiai ir prezidento inauguracijon pasikviečia poetą, kad šis primintų meną ir kūrybą. Mes net kultūrinuose suvažiavimuose bei kongresuose to nenorime padaryti. Ką ir kaip reikia daryti, jau daug kartų buvo kalbėta, net ir šios dienos "Kultūrinėmis temomis kitur" skyriuje užsimenama, todėl ir šio rašinio uždavinys ne ką nors kaltinti ir mokyti, bet tik paaiškinti, kodėl rašytojas tokiose nedėkingose sąlygose dar rašo.

P. Svilius

Šiame numery:

- Apie rašymą kalbant.
- Antano Maceinos "Dievo Avinėlis".
- Pokalbis su prof. dr. J. Meškausku.
- Mitas ar realybė?
- Albino Baranausko eilėraščiai.
- Lyriškoji Antano Rūko tautos istorija.
- Atsiminimų valandėlė su Stasiu Būdavu.
- Milišiaus kūryba.
- Baltijos tautų poezijos vakaras.
- Naujose Metropolitano rūmose naujos operos žerėjimas.
- Nauji leidiniai.
- Kultūrinė kronika.
- Moterų gyvenimas.

MACEINOS "DIEVO AVINĖLIS"

(Atkelta iš 1 psl.)

smulkmenas ir psichologinį išgyvenimą jo motinos Marijos ir minios akivaizdoje. Per stiprus Kristaus žmogiškosios prigimties kančios akcentavimas jį įglaudina tik kankinių eilėn. Todėl autorius nori pabrėžti, kad Rytų Bažnyčia turi skirtingą nuo Vakarų liturginę sampratą. Rytų Bažnyčia niekad Kristaus nesvarsto tikrai vienu kuriuo požūriu: nei tikrai dieviškuoju, nei tikrai žmogiškuoju. Ji mąsto ir pergyvena Išganytoją kaip dievažmogišką pilnybę Kristaus prigimčių visuotinumą telpa jo asmens pilnume. Todėl tiek garbė Taboro kalne, tiek jo paniekimas ir kančia turi būti išgyvenama kaip Dievažmogio veiksmas. Tas pats Kristus asmuo yra garbėje ir tas pats — kančioje. Tad ir į Kristaus kančią reikia žiūrėti ne tiek iš jo prigimties taško, kiek iš jo asmens.

Antrojo Švč. Trejybės Asmens sutikimas atpirti pasaulį ir primesti žmogiškąją prigimtį jau yra jo pasižeminimo ir tuo pačiu atpirkimo pradžia. Kiekvienas Dievo santykis su kūrinio yra Dievo nužengimas į žemesnę plotmę. Jis tuo lyg susiaurina savo egzistenciją, lyg apriboja save, leisdamas šalia savęs egzistuoti reliatyviai būtybei. Antrasis Dievo Asmuo, tapdamas žmogumi, prisima reliatyvios būtybės būvimą. Bet kada jis tai daro iš meilės žmonijai, tas reliatyvumas apreiškia jo kilumą. Kristus — Dievas, sutikdamas būti ne tik žmogui, bet prisimindamas ir jo mirtį, priartina save kaip kūrėjas prie nebūties ribos. Šis begalinis savęs susiaurinimas iš antros pusės tampa begalinės meilės tvariniui apsišaukimu. Todėl tiek išskūnijimas, tiek kančia nėra Dievo triumfas, bet jo susiaurinimas iki tam tikros ribos. Dievažmogio kančią Vakarai išgyvena žmogaus, o Rytai — Dievo — Asmens požūriu.

Kadangi Kristaus — Dievo kančia yra tik Dievo susiaurinimo tarpsnis, o po to seka jo mirties pergalėjimo triumfas, todėl Rytai nenori skirti kančios nuo pergalės. Jie Kristaus kančioje jau įjungia jo pergalės Alleluja. Kristaus kančia yra pirmas jo žingsnis į Priskėlimą. Jau Didįjį Penktadienį Rytų Bažnyčios maldose skamba priskėlimo motyvai: "Mano Sūnau, kur dingto tavo išvaizdos grožybė... Pasiskubink priskėlimui... Bet tu paversk mano ašaras džiaugsmu ir priskėlimu! Mes garbiname tavo, Kristau, kan-

čią, parodyk mums didingą savo priskėlimą". Didįjį Penktadienį Rytų Bažnyčia žvelgia į tai, kas įvyko Velykų Sekmadienį, o Velykų Sekmadienį ji žvelgia į tai, kas įvyko Didįjį Penktadienį. Ji tai daro dėl to, kadangi ji išgyvena ne paskirų Kristaus prigimčių, o vieno ir to paties Asmens veiksmą. Šia prasme mirtis išganymui yra tokia pat esminė, kaip ir prisikėlimas. Rytų Bažnyčioje Kristaus kryžiaus šviečia, nes jis yra jo garbės ženklas, o per jį ir visos kūrinių išaukštinimas. Todėl ir žmogaus gyvenimo kėntėjimų neprasmingumas išsielgisti tikrai Kristaus prisikėlimui. Garbė esti pasiekama tik tada, kai taurė išgeriama ligi dugno.

3. Viešpataujantysis Kristus.

Kristus, nusizemindamas ir lyg save susiaurindamas, nieko neprarado kaip antrasis Asmuo Švč. Trejybės vidaus gyvenime. Savo žemiškuoju gyvenimu Kristus tik suėjo į ypatingus santykius su kūriniu, kuri dabar jį garbina: "Avinėliui palaiminimas, gyrius, garbė ir valdžia per amžių amžius" (Apr. 5,13). Šią naują Kristaus garbės savybę Rytų Bažnyčia vadina karaliavimu, arba karališkąja tarnyba. Kristaus karaliavimas apima įvairias žmogaus gyvenimo plotmes. Jis yra mums pirmavaizdžiu, arba išietis taškų filosofijoje (Dievas yra mūsų būties ontologinis pagrindas), jis yra žmonių istorijos centras. "Naktis praėjo, o diena priartėjo" (Rom 13,12). Jis yra antropologinis pagrindas — "mokslas apie Kristų yra sykiu ir tikslas mokslas apie žmogų" (175 psl.). Žmogaus esmės pavaišimas sutampa su Kristaus pavaišimu. Kristus yra pagrindas ir mastas visiems laikams ir visoms tautoms. Rytų pergyvenime vertybės yra ne autonominės, bet kristocentrinės, tai yra palenktos Kristui kaip visatos Galvai. "Bet kokia vertybė yra tikra tik tada, kai per ją spindi Kristus ir tuo palidija jos tikrumą" (183 psl.). Rytų krikščioniui brangiausia yra ne popiežiaus autoritetas, ne tradicija ir net ne Šventrašties, bet pats Kristus, nes visoties formų ir dogmatinių formulių pagrindu glūdi Kristus, kaip Tiesa, Kelias ir Gyvenimas. Anot V. Solovjovo sampratos, Rytų krikščioniui pirmoje vietoje yra ne Evangelijos mokslas, bet pats Išganytojo asmuo (188 psl.). Tuo jie skiriasi nuo protestantų, akcentuojančių tik

Pamaldos Sokolniki cerkvėje Maskvoje

Evangelijos mokslą ir nuo katalikų, susikoncentravusių daugiausia prie tikėjimo tiesų.

Pagaliau Kristus yra kaip aukščiausias kunigas, aukojas save už pasaulį. "Mes turime Vyriausiąjį Kunigą, ...nes kiekvienas vyriausias kunigas... yra įstatomas žmonėms...", kad aukotų dovanas ir aukas už nuodėmes" (Zyd. 4,15). "Kristus amžinai aukojasi už pasaulį Dangiškajam savo Tėvui ir tuo būdu palaiko žmonių atpirkimo būsenoje. Kristus yra kunigas ne tik todėl, kad jis sykiu pasiūlo aukas, bet ir todėl, kad jis amžinai aukojasi, būdamas garbėje" (211 psl.). Atpirkimo vyksmas niekad nesiliauja. Kristus tad yra Amžinasis Kunigas tikra ir tiesiogine to žodžio prasme. Kristaus amžinasis buvimas garbėje yra ne kas kita, kaip nepaliaunamoji jo kunigiškoji tarnyba. Toks aukojimasis dangiškajam Tėvui sudaro jo amžiną būseną dangiškoje garbėje.

Užbaigoje autorius dar svarsto šventosios Dvasios sąveiką su antrojojo Švč. Trejybės Asmeniu ir Dievu Tėvu tiek pasaulio atpirkimo pradžioje, tiek pasaulio ir žmonių pašventinime.

4. Dievo Avinėlis — teologijos veiklas

Iki šiol A. Maceina savo ve-

ikalais reiškėsi daugiau kaip filosofas, estetas ir religijos filosofas. Pastaruoju "Dievo Avinėlis" kūriniu jis pasirodė kaip puikus teologas. Teologijos mokslą, kurį buvo įsigęs kunigo seminarijoje, A. Maceina neapleido, bet nuolatiniu skaitymu žymųjų teologų raštų suktiną, subrandino ir šioje knygoje pasireiškė kaip vienas iš žymųjų lietuvių teologų. Jis, kaip retas kuris iš mūsų, yra išstudijavęs be Vakarų Bažnyčios teologijos ir Rytų Bažnyčios teologijos. Šioje savo studijoje panaudojo taip pat nemažą žymių Rytų krikščionybės filosofų. Dėl to veikalas tapo gilus savo minčių įžvalga ir pagrindimu. Daugumai iš mūsų bus pravartu Dievo Avinėlio pasiskaidyti, įsigilinti ir daugiau pažinti mūsų brolių stačiatikių praktiškąją teologiją liturginių minčių išvaizdą.

A. Maceinos stilius, kaip visada, yra gyvas, vaizdas, aiškus ir patrauklus. Paėmęs knygą rankon, nenori skaitytojas su ja skirtis, kol pasiekia paskutinį puslapį. "Dievo Avinėlis" yra lietuviams katalikams raktas į stačiatikių teologinį lobyną. Dėl to skaitytojas, aš spėju, bus labai dėkingas autoriui už šią puikią teologinę dovaną.

Prie minėto veikalą viešo pasirodymo yra taip pat daug nusipelnęs lietuvių visuomenei ži-

yra viena iš įtaigiausių priemonių "griauti batilijas", naudotas visų okupacijų metais ir kovų dienomis. Neužmirškime, kad karo stovyklose esame ir dabar, tik pažvelkime į dabar naudojimą prievartaujamą rašytojo žodį okupuotą Lietuvą. Latvių vienas kitas rašytojas su meilme žodžio misija (Andrejs Egļitis) keliauja iš krašto į kraštą, kur tik yra didesnis būrys tautiečių. Jų teatralų grupės, paruošę veikalą, lanko kelias dešimtis vietovių, kodėl mes, lietuviai, žymiai gausnės skaičiumi, negalime to padaryti? Žinoma, kad galėtume, bet kažko trūksta, kas tą reikalą keltų ir juo rūpintųsi."

Ta pačia proga negalime čia praieiti negirdomis ir pro Stasio Barzduko straipsnį šios savaitės "Draugo" ketvirtadienio numeryje "Išskaidykime kai kuriuos mitus", kur autorius mūsų literatūros pamiršimam jaunimo kongrese norėtų laikyti tik prasmanymą, įsikalbėjimu ir mitu. Atseit, ir "Draugas", ir "Lietuvių Dienos" ir kiti tik negaluoja visomis Stasio Barzduko išvardintomis "ligomis". Taip ir norėtųsi tad St. Barzduko paklausti: mitas ar realybė buvoasmeniškai konkretus mūsų literatūros pamiršimas jaunimo kongreso iškilmingame posėdyje? Mitas ar realybė literatūros simpoziumo nebuvimas kongreso darbuose, kada visokių mitų ir visokių temomis jų buvo apšviesti. Žinoma, vertai ir taisyklai St.

Barzdukas džiaugiasi puikiu literatūros vakaru Dainavoje kongresinės jaunimo stovyklos dienomis. Ta čia ar tai planavimo viršūnių nuopelnas. Ačiū, tur būt, reikėtų pasakyti tiems eiliniams "juodojo darbo jaučiams", šiuo atveju studentams ateitininkams, kurie pačiu paskiausiaiu momentu susigriebė literatūros vakarą suorganizuoti. O jeigu to vakaro ten ir nebūtų buvę, vargu ar kur nors viršūnė būtų jį ir bepagisgata?

Pagaliau norėtume, kad Stasys Barzdukas visos šios problemos apimtį nesuaugintų, taikiniu pasirinktų jamas tik jaunimo kongresą. Problema egzistuoja visoje platumoje ir visoje mūsų lietuviškoje visuomenėje. Tad ir klausimų eilę galėtume pratęsti: mitas ar realybė yra nepakvietimas lietuvių rašytojų į religinį kongresą, vėrčiantis ten, lyg Montessori vaikų darželyje, vien kelio mis deklamacijomis? Panašius klausimų virtinę galėtume čia dar tęsti ir tęsti. Bet pagaliam gana bus pirštu prikišamai rodyti tuos ar kitus faktus, kurie yra tik pačios problemos smulkios detalės. O visuma yra tai, kad mūsų visuomenė ir amžinai ar tik tam tikra proga jau vadovau jantieji neskiria savai grožinei literatūrai beveik jokio dėmesio ir žlugdančiai nuvertina patį lietuvių rašytoją. Tik dėl tos visuomenės čia ir ke liame balsą, kad būtų susigriebta, anot Lietuvių Dienų, kol dar ne vėlu.

K. br.

RUSINIMO KATILAS MAIŠOMAS

Vilniaus Filharmonijos salėje jau visiškai įsivyravo rusiškai nudažytas "proletarinis internacionalizmas". Šioj salėj daugiau sia koncertuoja svečiai iš Rusijos, iš "satelitinį" kraštų, karta is ir iš tolimesnių vakarų. Kai reikia tarpininkavimo tarp svečių ir publikos, vartojama "proletarinio internacionalo" kalba — rusų.

Neseniai Vilniuje (ir Kaune) lankėsi Varšuvos radiofono koncertinė grupė "Zgadu-j-Zgadu-lia" (pakviesta 1967 metais koncertuoti Amerikoje). Jų koncertų metu buvo rengiama savotiški konkursai, šūkiu "Ar pažįsti savo kaimyną?" (atseit, Lenkiją). Tas šūkis per visą sceną užrašytas ne lietuviškai, ne len-

kiškai, o rusiškai, lygiai kaip ir visa konkurso rezultatų skelbimo lenta.

Muzikas A. Kalinauskas "Literatūroj ir Mene", tarp ko kita, taip atsiliepia apie Vilniaus Filharmonijos įsigalėjusią dviasią:

"Ne vienas skaitytojas su širdgėla konstatuoja, kad karta is sunku atskirti, kuriai gi respublikai priklauso mūsų filharmonijos estradiniai kolektyvai. Bent jau jų repertuaras nepasako — jis visai neoriginas, daktant įvairias kalbas, mėgdžiojami žinomi dainininkai.

Ofiso HE 4.1414. Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
Šešt. 12—3 v. p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų rez. PRospect 8-0081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
J O K S A
GYDYTOJA IR CHIRURGE
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. v. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val: kasdien nuo 6 iki 9 v. v. Šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Tel. GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
8058 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60620
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympic 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŲNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12—4 v. p. p. 6—8 val. vak. Šeštad. 12—4 val. trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais 12 iki 4 popiet.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KEDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt., ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168 Rez. tel. 259-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEmlack 6-3545 (Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv. 5 — 8 val., antrad. ir penktad. 11 — 4. Prilimėja tik susitarus.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Šešt. 9 v. r. — 2 v. p. p.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Vidaus ligos
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Tel. ofiso: PULman 5-6766
Namų: BEverly 8-3041
Pirm., val. antrad., ketv. 6—8 v. v.; Šeštad. 1—8 v. p. p. Kitom dienom uždaryta.

O rezultatas: originalo lygis, aiškus, nepasiekiamas, nieko nepasakyta savo".

Ir ansamblis "Lietuva", atrodo, iš repertuaro netrukus sunku bus atskirti, "kuriai respublikai priklauso".

Gi švietimo srity būdinga, kad bendrojo lavinimo mokyklose Lietuvoje penktųjų (gimnazijos pirmųjų) klasių programoje šiemet rusų kalbos pamokų skaičius pakeliamas nuo 140 iki 175.

Lietuvos istorijai ir geografijai ir toliau lieka tik kampionų vietos — po kelias pamokas — Rusijos istorijos ir geografijos programose. (ELTA)

Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 v. p. p. Išskyrus trečiadienį

Telef. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 8 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL: Pirmad., antr., ketv. penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7581
VAL: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien, trečiadieniais uždaryta, šeštadieniais nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val: antrad. nuo 2—5 po pietų ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6736

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7-iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. ŠTRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Marquette Parko ofiso: 2850 West 71 Street, telefonas 925-8296
Rez. tel. WA 5-3099
Valandos: 10—12 v. r. 7—8 v. vak. Šešt. 10—12 v. ryto.
Kitas ofisas: 4044 South Ashland Ave., tel. CL 4-2896
Valandos: 2—6 v. popiet. Kadėn Šeštadieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
I ENDR A PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val: Pirm. antr. treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namė GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street

Prilimėja ligonius tik susitarus.
Val. 2—4 p. p. ir 6—8 v. v. Treč. ir šeštad. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniais 1 iki 4 val. Pirmad., antrad. ir trečiad. uždaryta.

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6648 S. Albany Ave.
Val: pirm., antrad., ketv. 6—8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2—4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street

Val.: 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 656-4850
DR. PETRAS ZLIORAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4449 So. Pulaski Road
Val: pirmad., antrad., penktad. 1—4 ir 6—8 v. v.; ketvirtad. 5—8 v. v. Šeštad. 10—2 v.

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

Mitas ar realybė?

Po šios vasaros didžiųjų mūsų kongresų kelias atvejais "Drauge" buvo atkreiptas dėmesys į kongresų darbuose ir jų meninės programose pamirštą mūsų grožinės literatūros akcentą bei rašytojų valdmenis mūsųose nuvertinimą. Kai kam galėjo atrodyti, kad šios negerovės kėlimas yra tik "Draugo" redaktorių ar šio laikraščio bendradarbių išsigalvojimas. Tačiau šį skaudų faktą, pastarod, pa stebėjo ir kita čionykštė spauda. O tai jau akivaizdžiai sako, jog situacija nėra tokia šviesi, kad į ją būtų galima numoti ranka ir nekreipti dėmesio.

Sakysim, apie Washingtono įvykusio religinio kongreso muzikos ir literatūros vakarą, kuriame buvo tiek lietuvių rašytojų, bet nei vienas jų nebuvo asmeniškai vakaro programon įtrauktas. "Darbininkas" rugsėjo 16 d. laidoje (nr. 60) rašo: "Literatūros dalyje pasigستا didesnių jėgų. Katalikų autorių juk turime nemažą, nemažą yra ir religinė literatūra. Tokiam vakarui reikėjo iš Los Angeles atgauti Bernardą Brazdžionį, patį ryškiausią religinės poezijos kūrėją. Jis vienas būtų atsilaukęs prieš muzikos persvarą".

Panašiai atsitiko ir mūsų jauni-

LYRIŠKOJI ANTANO RŪKO TAUTOS ISTORIJA

Poeto kelionę šimtmečiuose pasekant

Antanas Rūkas, MANO TAUTOS ISTORIJA. Lyrika. Išleido Penki skaitytojai Chicagoje 1966 m. Iliustravo Viktoras Petravičius. Knyga 118 psl., 10 x 8 inč. formato, kainą \$5.00. Gaunama pasiuntus pinigų šiuo adresu: Antanas Rūkas, 3346 W. 65th Place, Chicago, Ill. 60629.

TITAS ALGA

...toli nuo Lietuvos ir pasilgęs sunkiai, slegiamai. (116 psl.)

Iš tikrųjų, skaitytojas, kuris A. Rūko istorijoje ieškos "prabodžių milžinų", jų "žygių nemarių", ieškos "didybės nuo marių ligi marių" (įprastiniais prakalbinių terminais kalbant), turės apsigalvoti, nes ne Punios, ne Durbės, ne Žalgirio savo istorijoje poetas nepamini. Nevaikšto jis ne kaip tas kadaise Vytauto Sirijos Giros aprašytas "istorikas Apuolė, nešiodamasis asaruvę". Ir jeigu poetas vieną ar kitą kartą susigraudina iki to-

Antanas Rūkas

Žymiai plačiau už juos užsimojo Antanas Rūkas, prieš pora mėnesių išleides stamboką baltomis eilėmis parašytą "Mano tautos istoriją", kurioje, kaip ir iš pavadinimo matyti, jisai nesitenkina paskirais epizodiniais karoliukais, o ryžtasi duoti jų visą sistemingą ir išbaigtą grandinę.

Nors pasikalbėjime su "Naujienu" korespondentu ("Naujienu" antroji dalis, 20. VIII. 66.) A. Rūkas pasisako, jog viena iš pradžios, jį paskatinusių šį veikalą rašyti, buvo si "žinia, jog namuose rusų įsakymu falsifikuojama Lietuvos istorija", tuo lyg sugestijai judamas siekti šitą klaidą atitaisyti objektyvumu, tačiau nemanau, kad vien tai įtaigotų jį kūrinyje žvelgti objektyviais istoriko akimis. Ypač kada subjektyvų autoriaus žvilgsnį išduoda ir knygos pavadinimo pats pirmasis žodis — "Mano...". Žinoma, vienas Antanas Rūkas tautos nesukūrė, taigi jo tautos istorija yra ir mūsų visų tautos istorija, atseit — Lietuvos. Spėjau, kad poetas šituo žodžiu kaip tik ir siekė pabrėžti savo požiūrio asmeniskumą, subjektyvumą. Gi kad istorinio objektyvumo iš poetų mažiausiai tegalima tikėtis ir pasaulinėje ir mūsų literatūroje, buvo jau ne kartą įrodyta. Juk poetas paprastai yra aukštesnio laipsnio idealistas, o pertemptas idealizmas ne kartą veda į ekstremizmą, objektyvumui visiškai priešingą visai.

Visai nenuostabu, kad ir Antano Rūko istorijoje mūsų kraštai atsibastę vikingai, germanai, slavai ar totoriai ir kitokie "ginkluoti svieto perėjūnai", va dinami padaužomis, vagimis ir plėšikais, ieškančiais "sau garbės ir prabangos", tuo tarpu, kada mūsų berneliai — visai kitas reikalas. Juos vilioja ir gundo "prosenų klajokliška dvasia":

...pasibalnoti žirgą juodberį, išlektį į svetimus, nežinomus kraštus, pasiaust, kaip kažkada seneliai — proseniai po lygumas, stepes. (28 psl.)

Iš istoriško objektyvumo ieškančias skaitytojas, be abejonės, rasitų ir daugiau savireklaminę tendencijų, tačiau vargiai drįstų jas apšaukti istorijos klotojimu. Juk, kaip ta patarlė sako: savo marškiniai kiekvienam arčiau kūno. Šitas natūralias tendencijas čia pastebėdamas, anaipol nenoriu pabrėžti, kad Rūkas jas kelia. Jos iškyla pačios. Ne totorių, hunų ar vikingų istoriją jis juk rašo. Ir rašo Viktoras Petravičius

Antano Rūko knygos iliustracija

apeiti. Tačiau jo didžiųjų "Kunigaikščių portretai" yra pernelg kuklūs, sakyčiau net anemiški, charakteringais bruožais šykštesni už tuos tradiciniai pieštus ar tebepiešiamus mokyklinių sąsiuvinų viršeluose:

...iš gludumos tamsių amžių, iš nežinios žiaurios, kaip švietalas, kaip sidabrinis riteris ant balto žirgo,

išnyra vardas skambantis — išmintingasis Mindaugas, karalius, valdovas Lietuvos. (44 psl.)

(Taip ir norėtus šį visą portretą palyginti su poeto Kazio Bradūno posmeliu "Morenų ugnys", bandančių užgriebti tik vieną charakteringą tos pačios asmenybės bruožą, pastačius jį prieš problemą:

Už ką meldeisi tu, Vainikavimo valandą? Kurie dievai Laikė tavę sūnum, Vienatiniu šiaurėje? (18 psl.)

Jeigu A. Rūko piešiami portretai kartais ir išvengia šablonų, tai vis tiek jie gana plokšti ir paviršutiniški. Jeigu jie ir gana šilti, tai vis dėlto perdėm lakoniški, užgriozdoti tikrinių daiktavardžių gausa, banaliais epitetais ar palyginimais:

Tarytum saulės spindulių spindulys uola juodų kalnų aukštybėse, visų žiaurių viduramžių tamsių, vergovėje ir inkvizicijoje, šviesiausia išmintis — karalius Lietuvos

ir Rusų, kurio raminanti ranka nuo Vilniaus kuorų siekė Kijevą, o vardą jo tėvai vaikams kartojo šimtmečių ir Lietuvoj, ir Lenkijoj ir Rusijoj, nes neužmirštama teisybės palaima.

Jo vardas — Gediminas. (47 psl.)

(Taip ir norėtusi cituoti poetą L. Andriekaus ranka kuriama to paties kunigaikščio autoportretą — jo laškus atpasakojant. Štai ištraukėlė iš metraštyje "Antroji Pradalė" išspausdintų fragmentų:

Jum pasakiau: Neplausit man galvos krikštu. Kol paskutinė asara išdžiūs, Kurį išspaudėte iš Lietuvos — Kaip trokštanti naktis Iš laisvės alkmens Išspaudžia paskutinę rasą (53 psl.)

Antano Rūko piešiamų "Karvedžių, kunigaikščių ir karalių" paveikslų blankumu ar trafaretiniskumu iš dalies gal nereikėtų per daug ne stebėtis, nes ne jie

Viktoras Petravičius

Antano Rūko knygos iliustracija

yra tikrieji jo istorijos herojai. Jo herojus yra minia. Paprastai, pilkas žmogus, sūriu savo veido prakaitu pilnas duona, prie nugaros prilipusiai marškiniais, nuo darbo numėlusio m's rankomis, supleišėjusiais delnais tiems karalams plis pyliavas, statas pilis ir jų pašauktas jojas į karą. Ne veltui istorijos gale autorius ir save su tuo pilku žmogumi sutapatina, ne veltui jis jam skiria pačius nuosirdžiausius ir gražiausius savo lyrikos posmus:

Artojai nereikėjo nei kunigaikščių, nei karalių, nei deimantais išblizgintų vainikų.

Rudens rugių auksinėse platybėse jis patas karalius.

Artojai nereikėjo svetimų sodybų. Gardesnė duona, užaugusi savomis rankomis išpurentuos arimuose. (38 psl.)

Socialiniai motyvai yra A. Rūko mėgiamiausi. Skrandžiaimas ir ujamam vargdienis yra jo širdies brolis. Ir todėl visai pagrįstai jis nepasitiki istorijos kronikiniais, piktinasi įvairiais

skribais, aprašiusiais "karus ir žygius, laimėjimus ir nesėkmes", nes juk jie

neparašė nei žodelio, kaip grūmės su vargu Upynoje medžiotojas, kaip Palangoj kentėjo žvejas, kaip Rumšiškių artos vargo. (59 psl.)

Ir todėl lyriškai skaidriausi, įtikimiausi, logiškesni ir kartu svariausi posmai A. Rūko istorijoje kaip sykis yra tie, kuriais išsakomos juodžiausios Lietuvos dienos. Čia yra daug juodo ir balto, yra daug dėkingų kontrastų. Yra progų ne tik pasigraudinti, bet ir pasipiktinti, ar net vieną kitą agitacinį šūklį mestelėti:

Degėsiuos — revoliucijos! Degėsiuos — subyrėjimas! Degėsiuose — mirtis! Degėsiuose — prisikėlimas naujam gyvenimui! (96 psl.)

Daug karčios teisybės pasako A. Rūkas apie "Praulavotos, praseimavotos didybės" šimtmečius, kada didžiūnai "susibroliaudami su lenku ponija" atnešė baudžavą "artojai, bitininkai, medžiotojai ir žvejai". Kad ir seniai visų žinotos, nebestebinantiškos nės savo turiniu, ne

Albinas Baranauskas

RUDUO AKMENYNŲ PARAPIJOJE

Jis yra kaip piemenų juokas.

Soduose krinta į akį vėsaus vėjo akykumas Tais atvejais, kai gelstančiuose lapuose čiepinis prinokęs Netyčia kilstelį skverną ir parodo raudonumą.

Varnas neša į tenaitės, kur turi saulė leistis, Bet jos niekaip nenori nusileisti.

Vėjas kiša ranką tau po skara paglostyti kaklo Ir nuo kalno karantį debesų pusiasalį Išpučia ir išpurto, kaip naujai pripiltus patalus.

Galiausiai ima temti ir kol visai sutemsta, Varnos jau kur ties Krijobalais! Vėjas apsičipinėja patamsėj Ir kiša į žoles minkštą obuolį.

PRO ŽADINTUVĄ

Ačiū Dievui, jau vėsta pakrūmėse, jau Per sieną, kaip vanduo, palengvėjimas.

Važiuoja, ir važiuoja, ir važiuoja.

Knygos atverstos pas laikrodį, šypsosi senas Žadintuvąs, pamėgina akademiškai, Gilinasi aprašomoj lingvistikon, neriasi Senatvėje iš kalio. Tokių, kaip jisai, keturiolika, Išnarintais šonkauliais, su pavogtais Varpeliais, su neplautomis kojinėmis Išsisi patvoriuose, kur temsta ir iš kur Toks mielas atgajus.

Važiuoja ir važiuoja Neatsimerkdamį pro žadintuvą.

PENKTADIENIO VAKARAS

Pieno bare šaukšteliai nokiną rasotas šypsenas, Šarmojo storos taurės prakaituojančius delnus. Padavėjos su muzika mokosi laikysenos, Atsiduodamos vingiuotiems ilgiesiems prie kasos.

Vaikai, paširpusiais iš džiaugsmo kailiais, atvirus sukėlę Ant debesio, pamažu siūliuką nuo pagalių vynioja, Kai jų sesers traukia namie kojines, kaip šešėlį, Ant plonų, dar ne visai tiesių per linkiną kojų.

POMFRET

Liekne kauburys užgintas susigūžusių berželių rato: Burtai samanos, vidurnakčių vienumose kibirkštys krinta. Tupi, su plunksna plaukuose, kaip varnos ant rečio — Kad tik žynys, tyčia ar netyčia, visos visatos nepagadintų!

Imk mane labai stipriai, abiem rankom, sulaikiusi kvapą. Kad nepaleistum, kaip to stiklinio asocio, į aslą.

Sneku niekus visas rytas, kad tik užmirstėian tą sapną.

Tai mano vieninteliai draugai

Atsiminimų valandėlė su Stasium Būdavu

Šių metų birželio mėnesio 18-tos dienos šeštadienio popietė. Sustojam 737 Cinnamon, S. Palm Beach, Fla., nuošalioj, ramioj vietoj. Atrodo, lyg per žalią pievą tęsiasi eilė nedidukų namelių, dekoratyvinių augmenimis papuoštų. Zaluma ir akinantis dangaus mėlynumas. Tai čia štai, šiame namelyje noksta jis ant mirties rankų. Po daugelio nesimatymo metų lyg apima baimė ir nedrąsumas. Atidarius duris senyvas moteris, pasakome savo pavarde ir prašome leisti aplankyti ligonį. Į tai slaugė tyliai, bet grėsmingai atsako: "Ligonis labai silpnas" ir paprašo į vidų.

Kietai tramdau susijaudinimą. Gūds laukimas. Iš pasienio lentynų sužiuo knygų nugarėlės. Čia jo darbo, drauge ir svečių kambarys. Visą kitą kambarį, kur galėtų būti jo paskutinieji rankraščiai. Kam priklauso tas šventas palikimas..., ir su šia mintimi jėjus, teks pažvelgti jam į akis, jei pajęgs jas atverti. O, Stasiau, Stasiau, tauris kunige Stasiau, ar apie tai galvodami tikėjomės kada nors susitikti!

Atveriamos durys į ligonio kambarį. Plačioje lovoje išdėstyta keletas knygų, žurnalų ir viena kita laikraščio - iškarpa.

Mūsų mielas kunigas Stasius guli prie lovos kraštelio ant dešinio šono. Toks išbales, menkutis, bet gyvai šypsosi ir iš tolo tiesia ranką. Nuo to šypseno, rodos, net mirtis pasislepia. Lengviau atsidūstam. Jis reiskia padėką bei džiaugsmą, taip netikėtai mums apsilankius, kartu apgailestaudamas, kad blogas esąs šeimininkas, nesugebąs kaip reikiant priimti ir pavaišinti.

O kaip mano krikštėnė Raimundas, ką jis rašo iš Korėjos? — apipila klausimais. Pažvelgia į čia pat stovinčią dukrą.

O tu, Rūta, tur būt, jau į "High School" įstojai? Mergaitė sumišus žvelgia į mane. Vyras paaiškina, kad prieš pora dienų ji jau baigė kolegiją.

Tokia mergaitukė atrodo, lyg būtum keturiolikos metų, — toliau ją erzina. Sakau jam, jog jis pilnas humoro, kaip anuomet Lietuvoje, kai važinėdavom su gastrolėmis...

Atsimeni, Kotryna, literatūros vakarus Kybartuose ir Seredžiuje. Tai bent linksmybių turėjom, — nusijuokia. "Kur neatsiminsi", jam atsakiau. Juk tada, rodos, autobusų ir traukinių net ratai juokdavos, kai ši

jaunų literatų grupė keliaudavo.

Nuostabi minties lakumu ligonis prikelia visą eilę beveik anekdotiškų smulkmenų. Na, ir stebimės jo gera atmintimi! Tik bijau nusijuokti, kad tame juoke, suskambėjus kitokiai gaidai, nesugrįžtų mirtinai sergąs rašytojas į sunkią dabarties tikrovę.

Rašomosios priemonės ramiai išsis tarp vaistų buteliukų ir artemijų fotografijų.

Kaip matau, dar ir pasikaito, — tariau pažvelgus į išdėstytas knygas pašonėje.

Tai mano vieninteliai draugai, kuriuos ranka galiu pasiekti. Visi kiti išsibarstę, Dievas žino, kur...

Paklausiau, kas per liga ji kankina. Spaužė nepastebėjau, kad būtų tai pažymėta.

Ta pati liga, kuria mirė ir mano motina, — skubiai atsako. — Paimk, Kotrynėlė, štai šį albumą, supažindinsiu su savaisiais. Jie visi Lietuvoje. Gyvi ir mirę.

Supratau, kad nenori kalbėti apie savo ligą. Ir ne todėl, kad bijotų mirties, o dėl to, kad myli gyvenimą. Taip nejučiomis atėmė man žodžius ir sugriovė rūpimus klausimus.

Minutės tirpsta. Už pravirų durų nekantrauja slaugė. Nežy-

miai padėdu mažą vokelį prie vaistų buteliukų.

Kam to reikia? — lyg ir subara švelniai. — Visko pakanka šioje žemėje. Ir taip jau daug, kad aplankėt.

Atleiskit, kunige Stasiau, už tiesų klausimą: ar netenka kartais pabadauti?

Tai dienai turiu iš Dievo malonės. Vienas kitas atsimeina. Su kaimynais gerai sugyvenu. Šelpia čia jie mane, ir katalikai, ir protestantai. Tik su slauge tenka pasipešti. Ji geras žmogus, tik aš nelinkęs akiai paklusti. Kaip čia ilgai mudu pešimės — nežinau. Doktorai piauštė, piauštė po kelius sykų. Ne per seniausiais sakė gyveniu tik tris savaites, o dabar vėl sako gal net trejus metus... Giminės kviečiasi į Lietuvą. Iš čia, ar iš ten — tas pats kelias... — pasako be jaudinimosi ir vėl grįžta prie senų draugų: Brazdžionio, Kazio Zupkos, Mykolo Linkevičiaus. Sumini Tulauskaitę, Zbarską, Mazalaitę ir daug kitų rašytojų, su kuriais rečiau tekdavo susitikti. Visiems prašo perduoti linkėjimų.

Žinau, žinau, brangus bičiuli, tariau sau širdyje: Tu vaistais užmigdei savo hidrą, ir pagyvenome valandėlę prisiminimais. Pakilau atsisveikinti.

Ligi pasimatymo ateinantį pavasarį, — tariau jam ir bučiuoju vėsią ranką.

Ir galvoju... gal paskutinį kartą...

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

MILAŠIAUS KŪRYBA

DR. J. GRINIUS

1939 m. kovo mėn. 2 d. Fontainebleau miestely, netoli Paryžiaus mirė Oskaras Vladislavas Milašius. Po to, šio lietuvių patrioto ir prancūzų poeto mirties sukaktys prancūzų vis buvo minimos Paryžuje ir kitur ne vieną kartą viešose susirinkimuose ir žurnaluose. Tik grynai lietuviškoji visuomenė Milašius lig šiol nerado d desnio aido. O gal jau žmonės spėjo užmiršti, kad toks neeilinis žmogus gyveno ir tiek nusipelnė Lietuvai ir Prancūzijai. Tačiau visa tai nekludo mums visada prisiminti šį žymų asmenį ir jo kūrybą.

Kalbėti apie Milašų nėra lengva. Pirmiausia, jis mūsų mažai pažįstamas. Visi Milašiaus kūriniai yra parašyti prancūziškai, o lietuviškai tėra išverstų tik keliolika eilėraščių ir jo misterija "Miguel Manara". Tiesa, apie Milašių lietuvių jau yra parašę keturias disertacijas, tačiau dvi jų neišspausdintos, o dvi menkai paplitusios lietuviuose. Antra sunkenybė rašyti apie Milašių trumpai yra man subjektyvė, nes per eilę metų nuo mano disertacijos apie Milašių man yra tekę keletą kartų viešai pasisakyti. Todėl yra sunku surasti naują įdomų jo kūrybos aspektą, apie kurį nebūtu buvę rašyta. Trečia, kalbant ir rašant apie Milašiaus poeziją, man atrodo, būtina paliesti ir jo asmenį, nes reto poeto kūryba tėra taip glaudžiai susijusi su asmens egzistencine kova, kaip Milašiaus. Be abejo, kalbėti apie jo asmenį nėra esminė sunkenybė, bet tai verčia visą straipsnį schematinti.

Kalbant apie Milašių, ne vienam lietuviui kyla klausimas, ar Milašius tikrai buvo lietuvis, ar nepadarome mes jo lietuviui dirbtinai pasididžiuoti. Šis klausimas kyla todėl, kad mes šandien lietuvių suprantame per saurai. Dabar mes žiūrime ne tiek asmeninio apsisprendimo tautybės atžvilgiu, bet lietuviško kraujo ir lietuvių kalbos mokėjimo, t. y. dalykų, kurie priklauso daugiau nuo aplinkos, negu nuo asmens apsisprendimo. Mes žinome, kad Milašius rašė prancūziškai, lietuvių kalbos mažai temokėjo ir etnografinę Lietuvą tebuvo svečias. Taigi, nacionalistiškai galvojant, — menkas jis lietuvis.

Tačiau ne taip į save žūrėjo Milašius. Jis pirmiausia jautėsi palikuonis tos Lietuvos, kurios tautybę apspresdavo ne kalba ar kraujas, bet priklausymas Lietuvos valstybei, Lietuvos Didžiajai Kunigaikštijai. Jis buvo gimęs Čerejos dvare, Gudijoje, kuri kadaise priklausė istorinei Lietuvos Didžiajai Kunigaikštijai. Jis žinojo, kad jo senoliai (didikai) buvo kilę iš etnografinės Lietuvos (nuo Babetų ir Labunavos), o jo senelis Arturas Milašius, 1831 metų sukilime kovodamas prieš rusus, buvo sunkiai sužeistas (neteko vienos kojos). Poeto tėvas Vladislavas Milašius su nui ne kartą buvo sakęs, kad Milašiai lietuvių — lietuvių pirmiausia tokia prasme, kokia kadaise buvo Adomas Mickevičius. Bet Milašius buvo lietuviškesnis už Mickevičių, kuris lietuvių kalbos mažai temokėjo, apie Lietuvą rašė lenkiškai ir dirbo Lenkijai. Tuo tarpu Milašius, kad ir mokėjo lenkiškai, bet apie Lietuvą rašė prancūziškai, dirbo Lietuvai, kaip pirmasis oficialus Lietuvos atstovas Prancūzijoje ir pats skelbėsi esąs lietuvis, apsisprendęs už Lietuvą dėl savo šeimos tradicijų ir dėl pareigos jausmo ginti savo skriaudžiamą senolių žemę. Mano nuomone, šitoks asmeninis apsisprendimas yra

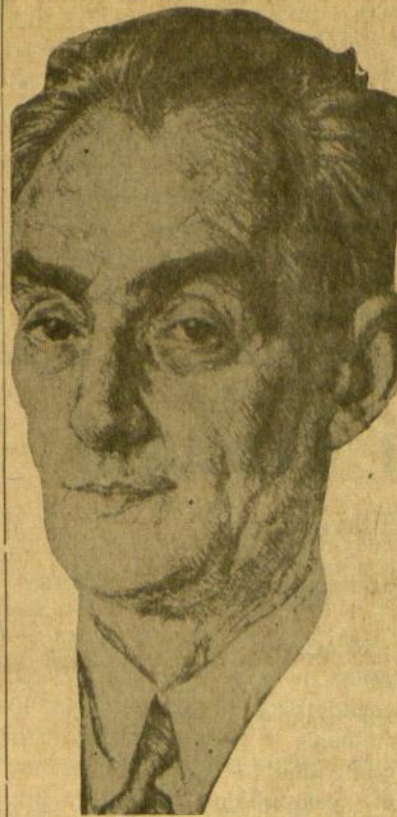
vertingesnis negu biologinis (kraujo) momentas.

Be abejo, Milašiaus raštų kalba — prancūzų kalba — neleidžia jo įtraukti į lietuvių literatūrą, ir šio mums gaila. Tačiau jo prancūziški raštai labai simpatijų Lietuvai Prancūzijoje. Be jo raštų Lietuvos vardas dabartinėje Prancūzijoje būtų mažiau žinomas.

Milašiaus kilmė — jo priklausymas senajai Lietuvos aristokratijai — nėra bereikšmis poeto asmeniniam gyvenimui ir jo kūrybai. Sena aristokratinė kilmė Milašiui neleido sutapti su demokratine nacionalistine Prancūzija, nors ją poetas tikrai mylėjo. Pusiau rytietis savo kilme, Milašius negalėjo tapti iš esmės vakarietiškos, racionalistinės Prancūzijos vaiku. Jis buvo ir liko dviejų pasaulių žmogus. Tai didžio Milašiaus vidinė dvilypumą, tai skatino jį aistringiau ieškoti savos vietos pasaulyje arba atspausdinti savo žmogšakai egzistencijai, tai stiprino vienišumo jausmą, kuris taip galingai aidavo visoje Milašiaus kūryboje. Tiesa, vienvietės ženklo yra pažymėtas kiekvienas asmuo, kuris stengiasi prasmingai gyventi. Bet Milašiaus gyvenimo aplinkybės buvo taip susidėjusios, kad jis jautėsi ypatingai vienišas.

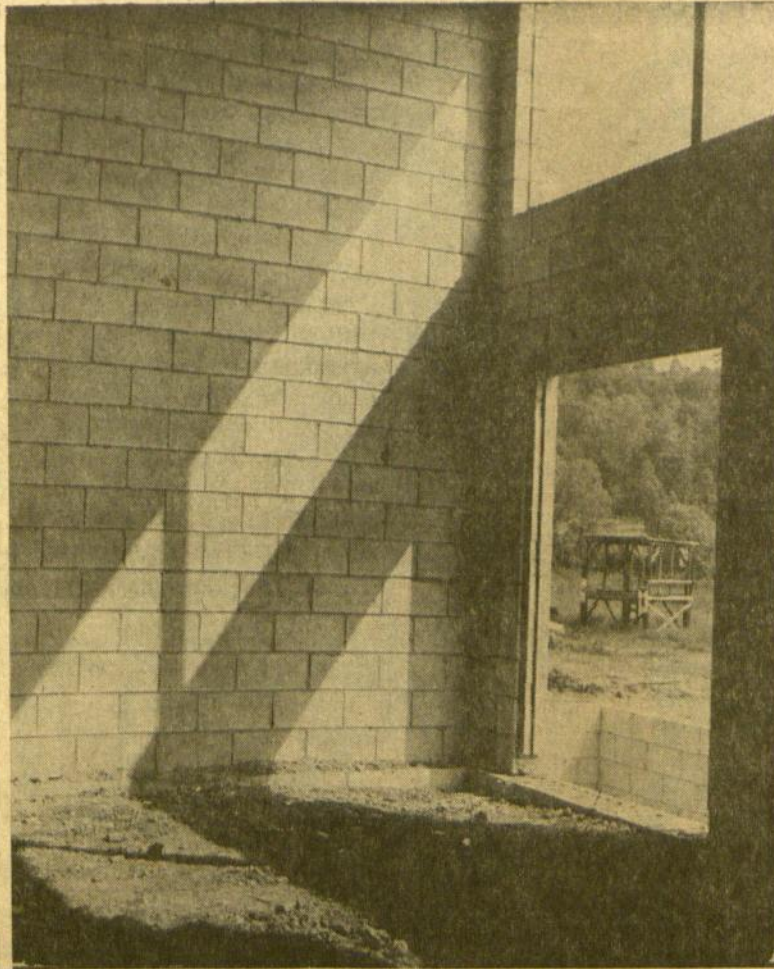
Iš prigimties jautrus ir svajingas, vaikystėje jis nepatyrė tėvų meilės. Senatvės slenkstyje — "Rudens simfonijoje" — jis galės pasakyti:

Masčiau tave vienvietė, — aš masčiau tave, apleistą...
Nes niekada, žindyme, aš nesu turėjęs motinos nė tėvo,
Ir pastogė mano bastės pamišmas su šalčiu.

O. V. Milašius

Jis augo vienišas su aukle dideliuose ir apleistuose Čerejos soduose. Dvylikos metų Milašius buvo išrautas iš Gudijos dvaro parkų ir persodintas į Paryžių, į licėjaus internatą. Kai čia, bebrėdamas, pradėjo klausyti savo gyvenimo prasmės, jis pasijuto atsidūręs ties tuštuma, ties nieku, ties nebūtimi, nes jis buvo be krakščioniškos religijos, be kurios dorybių — meilės ir vilties — vienvietė sunkiai nugalima. Joj atramos jis neturėjo nuo pat vaikystės, nes jo motina buvo indiferentė, o tėvas — kovngas ateistas. Tik dešimties metų Oskaras Milašius buvo pakrikštytas, o pasakui trumpai paruoštas pirmajai komunijai. Tai buvo visos jo religinės auklėjimas. Vėliau Prancūzijos mokyklose mokslas taip pat buvo priešingas religijai, nes XIX amž. pabaigoje Paryžiaus švietimoje klestėjo liberalizmas, racionalizmas, pozityvizmas, socializmas. Tai

Saulės trikampiai.

Nuotrauka Algimanto Kezio, SJ

buvo pasaulėžiūros srovės, priešingos svajingo vaiko bei jaunuolio pramėčiai. Žemės pagundų džiaugsmas su moters trauka tokie stiprūs ir viliojantys Paryžiuje jauno Milašiaus taip pat nepatenkino. Apsvaigimo ar išblaškymo momentui užgesus, jis jautė dar didesnę vienvietę, negu pirmiau — vienvietę, tuštumą, beprasmybę. Ir vėliau, kai jaunystės audros ir kovos pradėjo aptilti, Milašių atskyrė nuo žmonių skaudus veidą bauriantis liga — viltkligė — lupus — nosies džiūva, kuri buvo gydoma chirurginėmis operacijomis. Šitaip ir l'ko Milašius vėnišas keleivis, išvažinėjęs skersai visą Europą, ilgai rymojęs prie didžiųjų poetų, filosofų ir teosofų mistikos veikalu, bet ilgiausiai klausėsis savo vienišos širdies, kurioje likimas išbraižė idealaus džiaugsmo ir realios nelaimės labolį.

Antras, labai ryškus bruožas Milašiaus gyvenime yra vidinė įtampa, kuri kyla, besistengiant nugalėti vienvietę ir vidaus dualizmą, kurį jaučia kiekvienas žmogus. Tačiau tas dualizmas vpa — ryškus Milašiaus gyvenime. Iš prigimties jautrus ir svajingas, Milašius nuo pat vaikystės ilgėjosi tobulo meilės, būties pilnatvės ir prasmės. Tačiau nuo tos pat vaikystės gyvenimo tikrovė brutaliai traukė idealų siekimų svajones. Vaikas jis nepažino šiltos tėvų meilės, nes tėvas buvo staigus ir brutalus, o motina nuolat užmta įvairiais reikalais. Jaunuolis Paryžiuje (ir vėliau) tikėjosi idealios meilės patirti iš moterų, tačiau jų meilė, kūniška meilė tik didino nusivylimą, tik gilino plyšį tarp idealų troškimų ir gyvenimo menkystės.

Tai, ką materialistinė ir pozityvistinė filosofija piršo, kaip pačią prasmingiausią tikrovę, Milašiui atrodė, kaip apgaulinėj menkystė. Kad Dievas ir religija galėtų tą žmogšką menkystę perkeisti ir suteikti jai prasmės, Milašius netikėjo. Todėl kai jis pamėgino savo sielą išreikšti poezijoje, tas dualizmas didele įtampa išsilejo joje. Idealių troškimai čia susikristalizavo apie vaikystės prisiminimus su plačiais ir slaptiniais Čerejos sodais, kuriuose 4 metų vaikas buvo įsimylėjęs tik dvejetainiais metais už save vyresnę mergytę. Nors vaikystės namas jam atrodė tamsus ir šaltas, bet kadangi tai buvo vaikystės aplinka, atsiminimuose tai įgaavo idealios svajonės spalvų. Taigi, jo vaikystė vaizduotėje tapo poeto rojumi, bet prarastuoju rojumi, ir kurį negalima sugrįžti, nes laikas uždarė visus vartus į praeitį. Todėl ir vaikystės motyvas per visą Milašiaus kūrybą galingai aidai, kaip prarastoj rojaus motyvas, lydimas di-

romama, kurios statulėlė jis matė Luvro muziejuje.

Tačiau dėl svajingos meilės, kaip ir dėl dingusios vaikystės galima liūdėti, bet jos negali atstoti gyvenimo tikrovės, negali duoti jokios prasmingos atramos žmogiškai egzistencijai, kaip jos negali duoti nė donžuaniškos avantiūros, kurios Milašius poezijoje turi nemėnkos vietos. Todėl kasdieninį žmogaus gyvenimą jaunasis Milašius vaizduojasi, kaip beždžionės šokį — beždžionės, susenusios, epileptiškos, šašuotos, kuri, biauariam rudens lietuvi lyjant, pagal išklerusios katarinkos garsus šoka gal paskutinį beždžionišką šokį.

Dėl idealų siekimų negalimybės ir dėl kasdieninės tikrovės beprasmybės, jo paties asmeninis gyvenimas Milašiui visai juodas:

"Mano gyvenimas yra paskutinė nemiga liginio, kuris tėturi tik vieną draugą — brėkštančios dienos blyškį našlaitę". "Mano gyvenimas yra nuogas, be minties langas raupsuotoj, suklusioj landynėj, sugriaužimo prieglobsty, anoj gelnėj juodo prēmiesčio, kurio negalima praėti nesušnabzdėjus mirusio ar dingusio (žmogaus) vargingo vardo". Jaunas Milašius net drįsta pasakyti, kad jis esąs labiau miręs, negu visi mirusieji Lofoteno kapinėse.

Todėl nenustabu, kad šitokią neprasmingą savo gyvenimą galvoja sava ranka užbaigti. Ir iš tikro vieną kartą, po aštraus, k'virčo su savo ekscentrišku tėvu, Milašius kėsinosi nusižudyti.

Po tėvo mirties (1904) paveldėjęs didelius turtus, O. Milašius pradeda savo europines keliones ir daug laisvas literatūrinės, filosofinės, teosofinės, mistinės, kabalistinės studijas. Jų ir drauge moters traukos įtakoje jis pradeda išsivaduoti iš savo tragiškojo nihilizmo. Jam pradeda aiškėti, kad gilesnio pažinimo sąlyga ir būties

PERKRAUSTAU

baldus arti ir toli.
ALBINAS BENIULIS,
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

LIETUVIŲ VEDAMA NAUJŲ
IR VARTOTŲ
AUTOMOBILIŲ PREKYBA

Neptune Motors Inc.

6516 South Western Avenue
CHICAGO, ILLINOIS 60636
Telef. — 925-5121

Išsimokėjimai mažu nuosimū per banką.

Atmeta kasdien: Pirm., Penktad., 9 iki 9 v. vak. Šeštad., nuo 9 iki 5 val. v. Sekmad., 11 iki 5 v. vak. Parūpinami automobiliai pagal klientų reikalavimą.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Pati žinomiausia ir patikimiausia firma Amerikoje, turinti daugel metų patyrimo siunčiant

DOVANAS — SIUNTINIUS Į USSR.

Gavėjas nieko nemoka. Tūkstančiai klientų patenkinti. Garantuos skubus ir tikslus pristatymas. Visi siuntiniai apdrausti. Visuose mūsų skyriuose yra gausus aukštos rūšies prekių pasirinkimas prieinamom kainom.

Dėl informacijų ir nemokamų katalogų kreipkitės į visus mūsų skyrius

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

NEW YORK, N. Y. — 39 — 2nd Avenue	AL 4-5456
NEW YORK, N. Y. 10011, 108 West 14th St.	CH 3-3005
BROOKLYN 41, N. Y. — 370 Union Avenue	EV 4-1952
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue	DI 5-6805
BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
SOUTH BOSTON, MASS., 327 W. Broadway	Tel. AN 8-0068
BUFAILO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue	BR 8-6966
CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halsted Street	WA 5-2737
CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road	TO 1-1068
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Avenue	VI 1-5355
GRAND RAPIDS, Mich. — 634-38 Bridge St., N. W.	GL 8-2256
HAMTRAMCK, Mich. — 11333 Jos. Campan	GL 7-1575
HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Ave. Tel. 233-8030	IR 3-4615
IRVINGTON 11, N. J. — 702 Springfield Ave.	ES 2-4685
YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue	RI 3-0440
LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	FO 3-8569
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue	BI 3-1797
NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave.	LO 2-1446
PATTERSON 1, N. J. — 99 Main Street	MU 4-4619
PASSAIC, N. J. — 176 Market Street	GR 2-6387
PHILADELPHIA, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Garson Street	HU 1-2750
SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street	FI 6-1571
WATERBURY, Conn. — 805 Bank Street	PL 6-0766
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street	SW 8-2568

pradas yra meilė — Meilė, — kuri kuria ir palaiko visus daiktus ir visas gyvas bei sąmoningas būtybes. Meilės pradai, įsikūniję medžiagoje, apsiereiškia grožiu, o žmogaus sieloje — meilės jausmu. Dabar Milašiui atskleidžia ir moters vaidmens prasmė. Joje meilės pradai apsiereiškia grožiu, o per jos meilę labiausiai sueinama į kontaktą su universaline meile — viensa Būtimi. Tiesa, kūniška meilė materialiai baigiasi nusivylimu ir sudužimu, tačiau šis sudužimas paliekas nedužtančios, nepraeinančios, absoliutės meilės ilgesį. Taigi, moters meilė įvedanti į universalinę meilę ir į Dievo meilę. Todėl ir Don Žuanas istorija nėra tik siaut mo nuotykių, bet drauge klaidžiojimais, absoliutinės meilės pasiilgus, nors Don Žuanas to ir nenumano. Ir kada Milašius sužino, kad Ispanijoje buvo nelegendarinis Don Žuanas, kuris už

nuodėmės buvo nutrenktas į pragarą, bet istorinis tikras palaidūnas — Miguel Manara, kuris per mylimą moterį atsivertė ir tapo garsiu atgailautoju, Milašius juo susižavi ir rašo to tikrojo, istoriškojo Don Žuanos Miguel Manaros misteriją.

Joį jis vaizduoja, kaip Miguel Manara po daugelio moterų suvedžiojimų pajunta savy beprasmišką tuštumą, lyg pelenų skonį, kaip draugo paskaitintas susipažįsta su jauna, skaisčia ir religinga Girolama (Nukelta į 5 psl.)

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8.30 iki 9.30 val. ryto. Vakaraais pirmadienis 7 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Telef. HEmlock 4-2413

7150 South Maplewood Avenue
Chicago, Illinois 60629

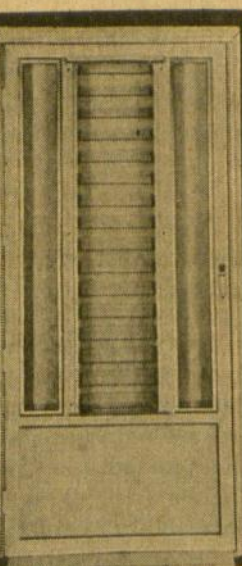
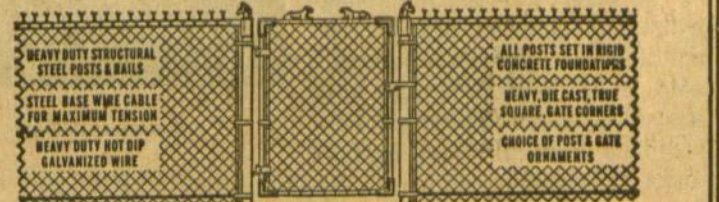
Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVGA ir — JUOZAS BARTEKUS, Savininkai

Vis kas tik reikalinga namų pagerinimui ir pagražinimui

T V O R O S: įvairiausio aluminijaus, plastikos, plieno, įvairių spalvų.

S T O G E L I A I

DURYS - LANGAI: įvairių spalvų ir kainų — K. Butkaus konstrukcijos.

Naujausi žieminiai balto emalio ir "stainless steel" langai.

KOSTAS BUTKUS (dirbtuvė)

6811 South Bell Avenue, Chicago, Illinois 60636

Tel. PR 8-2781 rytais ir vakarais: LU 5-6291 bet kuriuo laiku.

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
SEPTEMBER - RUGSEJO 22, 23, ir 24 D.D.

COGNAC "NAPOLEON" V.R.Q.P. Fifth \$5.98

MOUQUIN IMPORTED 10 YEAR OLD BRANDY Fifth \$3.79

BARON VON KLUEG V.S.O.P. GERMAN BRANDY Fifth \$3.89

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P. Fifth \$4.89

STOCK IMPORTED DRY or SWEET VERMOUTH 30 oz. Bottle \$1.69

MOSCOWITE GENUINE RUSSIAN IMPORTED VODKA Fifth \$5.19

LEMON ICE LIQUEUR Fifth \$3.79

GOLD DROPS Imported Strawberry, Banana, or Mandarin WINE Fifth \$1.98

COUSENIER Imported Blackberry, Cherry, Apricot or Creme De Cacao Liqueur, Fifth \$3.49

WURZBURGER Imported German BEER Case of 24—12 oz. Throw Away Bottles Case \$7.95

BALTIJOS TAUTŲ POEZIJOS VAKARAS

Santaros - šviesos federacijos suvažiavimai, įvyksta jau 12-metį rugsėjo mėnesio antroje savaitėje Tabor Farm, So-dus, Michigan, yra nemažos reikšmės kultūriniai įvykiai išeivijos gyvenime. Jaučiamas aiškus polinkis į literatūros ir teatro sritis. Suvažiavimų literatūrinė dalis iš pradžių daugiausia rūpinosi kai kurie lankininkai, vėliau savo širdį ir talentą dėjo Algimantas Mackus, o dabar šią tradiciją puoselėja "Met-menų" žurnalo kolektyvas ir Alg. Mackaus vardo knygų fondo darbuotojai. Teatrinėje srityje pasireiškė visi trys vėliausi dramaturgai: Landsbergis, Ostrauskas, Škėma. Paskutiniu metu vis daugiau ryškėja Dailios Juknevičiūtės, kaip režisierės ir aktorės, darbas, kuris, pavyzdžiui, šiame suvažiavime atsisakė Škėmos "Sventosios In-gos" inscenizacijos. Tų visų kultūrinių pastangų charakterin-giausi bruožai yra avangardiš-kumas ir gyvastingumas. Beje, dėl tokių suvažiavimų ir galima tvirtai teigti, jog išeivijos lietuvių kultūrinė veikla ir yra šiandien lietuvių tautos gyvos meninės kūrybos reiškėja, nes kultūrinė išeivių įtaka žymiai ryškesnė ir svaresnė Lietuvai, negu atvirkščiai. Priežastys liūdnos ir savaime suprantamos: Lietuvos pavergimas ir atribo-jimas nuo Vakarų kultūros. Ta-čiau vis o to pagrindinė prasmė yra džiuginanti ir tiek pat aiš-ki: laisvės kūryba skatina pa-vertgtus ir ilgai sulaužo vi-sas užvaras.

Šiame suvažiavime šeštadienį buvo surengtas Baltijos išeivių poezijos vakaras, kuriame savo kūrybą skaitė 7 ryškesni poetai, subrendę ir pasireiškę jau sve-tur. Lietuvius atstovavo Chia-gos brandžioji trifulė: žeminin-kas ir tikrai jau tapęs klasi-ko Kazys Bradūnas, ryški išeivijos poetė Liūnė Sutema ir iš poetinės beletristikos gryn po-ezijos jaugantis Marius Katiliš-kiš. Iš rytinių pakraščiu lietu-vių grupę užsklendė poetinės sentencijos meistras Jurgis Ble-kaitis ir daugiau liaudies kūry-bon palinkęs Jonas Mekas. Estus atstovavo iš tolo stebintis gyvenimą Ivar Ivask, o latvius pilna šilumos ir entuziazmo Ast-ride Ivaska.

Aplamai žvelgiant, visose tre-jose tautose vyrauja poezijos menas. Tai kažkaip yra būdin-ga Baltijos tautoms. Gal būt, jos, būdamos nuošaliau nuo ma-sių ir prie jūros, natūraliai iš-ugdė lyrinę tradiciją. Gal būt, ilgi priespaudos metai jas trau-kė į susimąstymą ir savęs ieš-kojimą. Taipogi charakteringa, kad tose tautose po visokių kri-zių ir nelaimių pirmučiausia at-gimsta ir prasiveržia poezija.

Po Antrojo pasaulinio karo pasikartojė ta pati istorija. Lie-tuvių poezijos atgimimas buvo gan greitas; 1946—47 metais pasirodė svarbieji Kazio Bradū-no, Vytauto Mačernio, Henriko Nagio ir Alfonso Nykos - Ni-liūno poezijos rinkiniai, kurie vėliau su Juozu Kėkštu 1950 metais apjungti monumentalia Žemės antologija. Šiandien žemi-ninkai savo kūrybą dar dau-giau subrandino, užimdami svar-bią vietą lietuvių poezijos rai-dyje. Jų pasekmėje atėjo nau-ji poetai, kurie savo kūryboje yra irgi pasiekę nemažų rezul-tatų. Prieš 7—8 metus paverg-toje Lietuvoje poezija pradėjo taipgi atgauti savo sparnus, nors jos išsivystymas tiek te-matika (savaime suprantama), tiek forma gan ribotas.

Latvių ir estų poezijos atgi-mimas pavėlavo dešimtmėčiu nuo lietuvių. Jų pagrindiniai vei-kalai išeivijoje pasirodė tik 1957—58 metais. Latvių tarpe jau išryškėjus, taip vad nama, New Yorko mokykla, kurioje labai gyvai prasiveržęs miesto motyvas. Čia paminėtini Gunars

Salinš su savo rinkiniu "Miglų užėja" (1957) ir neseniai mi-ręs Linards Tauns (1922—1963) su savo rinkiniais "Amži-nas debesis" (1958) ir "Vedy-bos su miestu" (1964, Salins su-redaguoto po mirties). Paverg-toje Latvijoje ir Estijoje poezi-jos atgimimas vos tik prasika-la, kas pilnai paremia anksty-vesnį teigimą, jog laisvųjų kū-rybinės pastangos eina savo tau-tų avangarde.

Siame poezijos vakare atsi-spindėjo visi suminėti reiški-

piniai atitinkančiom M. K. Čiur-lionio kūrybą, kurios temomis po-etis sukūrė savo skaitytus eilė-raščius. Išradingas savo vaizdi-nia's posūkiams ir ritmo technika Bradūnas pademonstravo savo paties ir žemin'kų kartos toli-mesnį augimą. Poetas savo kū-rybą perdavė santūriai ir pa-prastai, tačiau pilnai jautėsi skaitymo meno apvaldymas.

Iš Marius Katiliškio beletris-tico sunku laukti minčių koncent-racijos ar ypatingo žodžių tau-pumo. Tai, gal būt, ir buvo jam

Estų poetas Ivar Ivask ir latvių poetė Astride Ivaska dalyvavę baltiečių poezijos vakare Tabor Farm, Michigan. Nuotr. P. Petručiū

niai: lietuviai gausiesni ir toliau paėję į pr'ekį, latviai ir estai ne tiek gausūs, daugiau dar vis ieš-ką savo kelio ir gal dėl to entu-ziaistingesni. Mūsų šiauriniai kaimynai labai norėtų užmegsti tampresnius ryšius su mumis. Tam jie jau daro įvairius žy-gius. Pavyzdžiui, latvių jaunosi-os kartos kultūros žurnalo "Jauna Gaita" vėliausias nume-ris yra skirtas lietuvių literatū-ros pristatymui.

Dabar prie pačių poetų pasi-rodymo. Programa buvo trum-pa, ir kiekvienas skaitė tik apie 7—10 minučių. Užtat bendras vaizdas buvo ekraninis: kon-centruotas ir greitas. Eiliniam klausytojui buvo sudaryta pui-ki proga susipažinti su Baltijos išeivių poezijos įvairumu bei turtingumu. Išsprusęs klausyto-jas galėjo pamatyti kūrėjų nau-jus kelius ir pajusti, kuo šian-dien jie dega, nes laiko ribotu-mas privertė juos padaryti gr'ėžtesnę atranką.

Kazio Bradūno ankstyvesnis miniatiūrinis ir beveik apeiginis poetinis vaizdas yra išsiplėtęs spalvų ir nuotaikų panoramom,

kaip kūrėjui didysis pavojus. Beje, paskutiniame novelių rin-kinyje jis daug ką sutrumpino ir suprasmino, kas jo pasigėrė-tinai kūrybai išėjo tik į nau-dą. Ar kartais šis savo meno tobulinimas nebus atvedęs Kat-iliški poezijos? Katiliškis po-ezijoje jau imina brydę kaip ankščiau prozoje. Iš jo būtinai lauktina poezijos knyga.

Liūnė Sutema šiandien atsto-vauja pačiai sudėtingiausiai lietuvių poez. jai. Pasaulio paveik-lai susijungia su vidiniais, o vi-sa tai suvesta į komplikuoatą mu-zikinį planą. Jos klausantis at-siranda nepaprastas betarp šku-mas tarp poetės ir klausytojo. Tai menininkės išpažintis sau ir pasauliui, pajutus pasaulio vi-sus prieštaravimus ir savo no-rą visa tai pavadinti tikru var-du. Liūnė Sutema pilnai sutapa-tinama su savo poezija. Dėl to jos kūrybą gal būtų galima pa-vadinti amžiaus tikrumo poezi-ją.

Jurgis Blekaitis yra vis daž-niau išgirstamas balsas poezijo-je. Jo kūryba pasižymi ypatin-

(Nukelta į 7 psl.)

O. V. MILAŠIAUS KŪRYBA

(Atkelta iš 4 psl.)

de Mendoza, ją įsimyli ir veda. Jai mirus, Miguel Manara pa-mato, kad jo sielą begali paten-kinti tik Dievo meilė, nes tik Dievas tėra nenykstanti abso-liutinė meilė. Įstojęs į vienuoly-ną, Miguel Manara atsiduoda atgailai ir artimo meilės dar-bams, pasiekia tokio tobulumo ir Dievo malonės, kad gali pa-gydyti paralitką, kai šis viešai išpažįsta, kad Dievas yra Mei-lė. Miršta Miguel senas, vieną rytą bee'damas į kasdieninius artimo meilės darbus.

Meilės nuodėmė ir atgailą Milašius dar vaizduoja Mephi-bosetho misterijoje. Tai kara-ilaus Dovydo ir Betsabejos at-vejis.

Taigi, "Miguel Manaros" ir "Mephibosetho" misterijomis, parašytais 1911—1913 m., Mi-lašius pasirodo jau kr'kščionis, kuriam tik kr'kščionių D'evas tėra Meilė. Tačiau svarbiausiu leimančiu momentu savo gyve-nime O. Milašius laikė 1914 m. gruodžio 15 d., kai vėly vakarą po šventraščio skyrelio perskai-tymo pergyveno dvasinę viziją. Joje jis regėjo dvasinę saulę, kaip absoliučiai tikrą. Bū-tį, jausdamas savo atramą jo-je, o materialų pasaulį erdvėj ir laike, kaip reliatyvę. Prisi-mindamas šitą momentą, kada didžioji Būt'ės paslaptis staiga sušvito, Milašius rašo: "Aš ra-gavau šventą ramybę. Mano galvoj nebebuvo nė lašelio ne-ramybės nė skausmo. Aš bu-vau kunigas pagal Melkizedeko tvarką".

Nuo šito momento juodas ni-hilistas, kuris anksčiau sakėsi pavargęs nuo "Būti arba nebū-ti", dabar jaučiasi savo egzis-tencinę kovą laimėjęs. Jis dabar bežino tik meilės Dievą. Jam lenkiasi, Jį garbina, Jam mel-džiasi ir į Jį norėtų nurodyti kelią kitiems, nors ir neturi daug vilties, kad išdidaus pro-to žmonės. Jį suprastų. Todėl savo mistiškai egzegzetinius raš-tus Milašius skiria tiems, kurie moka melstis. "Aš tesikreipiu tik į tuos protus, sako Milašius, kurie pr pažįsta maldą ka'p pir-mučiausia visų žmogaus parei-gų. Aukščiausios dorybės — ar-timo meilė, skaistybė, auka, mokslas, net Tėvo meilė, — te-bus užskaitytos tik toms dva-sioms, kurios pačios iš savės nusižeminimą maldoje pripažino absoliutine būtybe".

Šita palaipsniška Milašiaus pasaulėžiūros evoliucija nuo piktazodžiaujančio donžuaniško nihilizmo iki nusižeminimo mal-doje prieš Meilės D'evą — yra ne tik atspindėjusi Milašiaus

poezijoje, bet beveik visa jo po-ezija, išskyrus jaunystės silp-nesnius eilėraščius, yra tos evo-lucijos išraiška. Juo labiau Mi-lašius artėjo į kr'kščionių Die-vą — Meilę, juo Milašiaus poe-zijoje labiau nyko pesimistinis nihilizmas, užleisdamas vietą viltingiems ir aistringiems tei-giamumams. Nuo to momento, kai jis miglotai pradeda nujau-siti, kad visos būties pagrinde glūdi Meilė, Milašius parašo pa-čius įdomiausius ir giliausius kūrinius, vistic, ar tai būtų misterijos, ar lyrinė poezija (tiesą pasakius, ir jo misterijos yra lyrinės).

Kadangi ta pasaulėžiūrinė evoliucija M lašui nebuvo pro-blema, bet jo viso asmeninio li-k'mo dėl "Būti ar nebūti" pro-blema, todėl beveik visa jo po-ezija, išskyrus jaunystės silp-nesnius kūrinius, yra eg-zistencinė problematinė poezija. Tai ne forminio žaismo, bet di-delės rimties poezija. Ir išpa-žindamas un'versalinę meilę ir pats verždamasis į visokią Mei-lės šaltinį, Milašius savo poezi-ją dažnai pasilieka liūdnas, nes jis pasilieka su žmogiška silp-nybe, su senstančiu savo kūnu, kuris nenori nei senti, nei mirti; pasilieka vienišas, žmonių nesuprastas, tuštybės ir men-kystės pasaulio apsuptas. Ta-čiau ir pro skurdžius nykimo vaizdus beveik nuolat galima jausti būties teigimą ir meilę net skurdžiai kasdienybei. Bet meile ir visuotiniu teigimu iš visų kūrinių labiausiai išsiki-ria "Nihumin" — suraminimo žodžių psalmė — parašyta tik-riausiai tuo po dvasinės sau-lės vizijos. "Nihumin", be kito ko, sutinkame esminius Mi-lašiaus pasaulėžiūros ir jo egzis-tencijos momentus. Štai viena ištrauka:

Garbė tau, garbė tau, kurs verks-muos gimei
Kaip Amen ir kurs mirsi užmar-ty ties meilės šventykla
Ar išdidumo rūmais, tavo rankų darbu!

Tuojau, rytoj, brolau, galėsiu su tavim bylot nerausdamas, Akis į akį — taip, kaip kalba vyrui,
Nes aš, ir aš pasidarysiu namą — Galingą, erdvų, ramų, tartum moteris,
Kai sėdi po žieduota obelimi vaikų būry.
Atversiu ligi galo saulės, vėjų angelams
Nudžiugusius bažnyčios langus. Ir ten pašvėsiu aš Teigimo duoną, Tą amžinąjį taip, kuris skais-čiąjų burnose
Tur skoni ir ugnies, ir kviečio, ir vandens.
Ir kai šlykštumas ims kalbėti: ne!
Ir kai mirtis ir moteriškė ry-kaus: ne!

DRAGAS, šeštadienis, 1966 m. rugsėjo mėn. 24 d.

Brolau, mes sveikinsim gyvenimu apsaugiusias erdves
Ir Karžygių išmoktas žodis —
Visuotinis Taip — iš mūsų lūpų suskambės.

Suradęs savo egzistencijos prasmę ir vietą, Milašius poe-zijos mažai berašė ir daugiau atsidėjo vizijos aiškinimui, šventraščio egzegzetiniams svars-tymams, nevengdamas pasinau-doti kabalistais ir teosofų kai kuriomis patirtimis. Vertė ir lietuvių pasakas bei dainas.

Milašius domėjosi naujojo pa-saulio socialiniais pakeitimais ir mokslų laimėjimais. Kad ir senosios aristokratijos palikuo-nis, jis neneigė nei demokrati-jos, nei kitokių moderninio gy-venimo reiškinių, tačiau visa vertino kritiškai. Pvz., tiksluo-sius mokslus vadindavo akla

ar bergždžia moterimi, palygi-nus su Dieviškojo Apreiškimo raštais ir Kat. Bažnyčios moka-lu. Ir paskutiniiais savo gyveni-mo metais žmonijos ateitį mė-gino atskleisti iš šventraščio, bet ne iš žmogiškos išminties.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
Namu, automobilų, gyvybės, sveikatos ir bižnlo.
Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

10% 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automo-bilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois 60642
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4539

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Illinois

VALOME
KILIMUS IR BALDUS
Plauname ir vaškuojame visų rūšių grindis. J. BUBNYS. RE 7-5168

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Ivairių atstumų
A. VILIMAS
3415 So. Lituanica Avenue
Tel. FRontier 6-1882

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.
3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS TVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI
Telef. — CA 5-7252

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais uždaryta liepos ir rugpjūčio mėn.

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE.

CHICAGO, ILL. 60636

TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žy-mesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 41 me-tus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palygi-namai, aukštą dividendą. Mes nesiveržiame tapti pačia di-džiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprius finansininkai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir ūki-ninio nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizaci-jomis, noriai prisidėdami darbais ir finansais, kad galėtū pa-sekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago's Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusia į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance

- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U.S. Postal S'tamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

LYRIŠKOJI ANTANO RŪKO TAUTOS ISTORIJA

(Atkelta iš 3 psl.)

tas išlieja "auksinei ir žiauriai Maskvai", daug karčios neap-
kantos parodo azijų jungą
Lietuvon atnešusiems "carams,
carienėms ir carikams", daug
pašaipos ir kartėlio bajorams,
bajorėlėms, apvylusiems

laisvės išilgiusius valstiečius
ir baudžiauninkus,
greta kovojusius. (86 psl.)

Visi šitie jausmai, be abejo-
nės, yra nemažiau tikri, negu
poeto širdgėlė ar galestis badų,
marų ir karų nualintam "arto-
jui, račiui, kalviui, staliui", ne-
mažiau nuoširdus, negu jo nos-
talgiška meilė "Viln'aus miesto
žaliems bromams". Ir jeigu šie
skaitytųjį tepasieikia, retai ka-
da tepaveikia, retai kada pri-
verčia susimąstyti, kartu su po-
etu mylėti, neapkęsti, liūdėti,
kalts, manau, tėra A. Rūko
kūrybinės išraiškos neefektingu-
mas.

A. Rūko pasirinktoji laisvo
eiliavimo forma dar nėra jam
įprasta, natūrali. Dažnai jau-
čiamas pertempimas, dirbtina
poza, per daug greitai išvirstan-
ti į tuščiai skambančias bana-
lybes ar visiškai beviltišką pro-
zą:

Kada išbėga nekviesti svečiai
ir nevalyvi valkatos,
Dievuliau mano, kiek šlavimo!
Kiek gramdyto! Sveitimo! Kiek
velėjimo!
Langų plovimo! (102 psl.)

Nuvalkiotomis frazėmis, prak-
kalbiniais štapais a la "absol-
utišmo pirmtakas", "valstybės
reikačiai", "visas kraštas — ka-
pinynas", "tauta paliko be va-
dų" yra išmargintas kiekvienas
"Mano tautos istorijos" sky-
rius. Kartais atrodo, jog ištisi
posmai tik su labai mažais pa-
keitimais yra nurašyti iš kažko-
to vadovėlio daugiau išpūstu
tuščiažodžiavimu, negu epine
rimtimi:

Artojai ir grytelininkai ir
darbininkai
išėjo prezidentais ir ministrais,
parlamentarais, generolais ir
teisėjais,
viršaičiais ir policininkais. (104 psl.)

O šitokiose propagandinės re-
torikos tiradose, žiopčiodami
skęsta ar skaidrų blizgesį pra-
randa šilti paprastos, gaivios
poezijos pasąžai, kad ir kiek
sentimentaliūs, saldoki, tačiau
vis dėlto įmanomi visai knygai
autorius priklijuotai (o nelim-
pančiai) "lyrikos" etiketė pa-
teisinti.

A. Rūko poetiškas žodynas yra
gana siauras ir skurdus, per-
krautas, be jau minėtų tikrinių
taipgi ir bendrinių, nuolat be-
sikartojančių, socialoginės pa-
skirties daiktavardžiais, statiš-
kais, negyvais, neretai susinan-
čiais vaizdą ar slopinančiais
veiksma. Tiesa, agitacinio pobū-
džio posmuose, gal būt, ir šitai
vartojant, pasiseka išgauti di-
namikos, bet tai greičiau reto-
rinė, prakalbinė, o ne poetinė,
o juo labiau lyrinė dinamika:

Be tituli, be herbų mes
ir alkani dažnai,
bet mūsų milijonai
ir mes jėga —
poetai, dailininkai, žemdirbiai
ir filosofai, ir rašytojai,
ir kalviai, ir pirkiai,
tarnaitės ir tarnai
ir darbininkai fabrikų.
Mes žengiamo tokia nebeap-
piama minia,
kad dreba kontinentai. (94 psl.)

A. Rūko sakiniai — daugu-
moje monotoniškai vienodos
struktūros ilgi periodai. Jų da-
rybą charakterizuoja kadaise ri-
muojantiems poetams tipiškas
pažymimojo žodžio pastatymas
prieš pažyminį: medeliai vešlūs,
pasaulis kitas, meilė amžina, žir-
gas juodbėris etc. Dar blogiau,
kada, sakinių iš eilutės eilutėn
besitęsiant, visiškai praranda-
mas lyrikai būtinas minties gry-
numas. Skaitytui beveik ne-

Pokalbis su dr. J. Meškausku

(Atkelta iš 1 psl.)

visi pastebėjome, kada atsidū-
rėm tremtyje. Lietuvis į gydy-
tojo sąvoką įdėjo daugiau idea-
lizmo, tautiškumo, patriotišku-
mo. Aš pasakyčiau, kad nepri-
klausomos Lietuvos medicinos
fakultetas išauklėdavo žmones
pilnutiniais gydytojais ir pilnu-
tiniais tautos nariais.

Kas liečia mokslinę mediciną,
tai mes irgi nebuvome atsilikę,
mes žinojome, kas vyksta pa-
saulio medicinos mokslų are-
noje, tik mūsų materialiniai iš-
tekčiai ir mūsų laboratorijos bei
klinikos buvo dar ribotos, ir bu-
vo trumpas laikas visur kitus
pralenkti.

— Kas, Jūsų manymu, buvo
pats didžiausias įvykis ar atra-
dimas medicinos moksle pasta-
raisiais pokario metais?

— Visos medicinos mokslų
sritys ir šakos žengia pirmyn
gana sparčiais šuoliais. Žymia-
siais ir reikšmingiausiais atra-
dimais, tur būt, tektų laikyti
antibiotikų atradimą, išvysty-
mą ir jų pritaikymą gydyme.
Kai kurios ligos ir operacijos,
pritaikius antibiotikus, pasidarė
praktiškai nebeegzistuojančios,
pvz. mastoidito operacija pasi-
darė labai reta.

Antras taip pat gana svarbus
ir reikšmingas įvykis, tai hor-
monų — steroidų pritaikymas
gydyme.

Imunologija ir virologija taip
pat labai svarbios sritys, kur
vis naujų atradimų ir pritaiky-
mų yra nemaža, pvz. — skiepai
nuo polio.

— Kokie atradimai ir kokie
medicininiai įvykiai, Jūsų spėji-
mu, artimiausiu laiku gali nu-
stebinti pasaulį ir kuria krypti-
mi dabar koncentruojamos švie-
siausių medicinos protų pastan-
gos?

— Kaip jau minėjau, visose
šakose daug ir intensyviai dir-
bama. Daug žadanti sritis yra
virologija. Galima laukti vėžio
priežasties suradimo. Taip pat
lauktina pažangos audinių ir
organų transplantacijos klau-
muose.

— Ko linkėtumėte bendraam-
žiams savo profesijos kolegoms

palietė, ar net visai nutylėjo. Ir
savo perdavime ne visur platų
mostą lygiai sėkmingai tęsėjo.
Tačiau, manau, kiekvienas skai-
tytojas suras daugia ar ma-
žiau posmų, kuriuos skaityda-
mas atpažins bent dalelę ir to
savo širdy besinešiojamo taigpi
subjektyvaus poveiklo.

lietuviams ir ko pageidautumė-
te iš jaunosios kartos medikų,
baigusių ar bebaigiančių moks-
lus šiame krašte ar kur nors ki-
tur laisvajame pasaulyje ir Lie-
tuvoje?

— Visų pirma, man kaip se-
nesnės gydytojų kartos atsto-
vui ir buvusiam medicinos fa-
kulteto dekanui, leiskit pasi-
džiaugti ir pasididžiuoti kaip
vyresniais, taip ir jaunesniais
mano mokiniais lietuviais gy-
dytojais. Aš tiesiai jais didžiuo-
juosi, nes visose gyvenimo są-
lygose ir pasaulio katalikizmo-
se, visose srityse jie egzaminą iš-
laikė visu šimtu procentų. Jie
sąžiningai ir su pasišventimu
dirbo savo tautiečiams lageriuose
ir taip pat dirba, išemigravę
į visus pasaulio kraštus. Jau-
nesnieji, baigę Lietuvoje ar Lie-
tuvoje pradėję ir baigę medic-
nos studijas Vokietijoje ar šiame
krašte, nepasimetė, nenulei-
do rankų, bet tęsė studijas to-
liau ir įgijo specialybes. Tas yra
labai džiugu ir vertintina. Tie,
kurie neturėjo galimybės toliau
gilintis ir nuėjo į bendrą prak-
tiką, yra gražiai įsikūrę, pacien-
tų kaip lietuvių, taip ir nelietu-
vių labai gerbiami ir vertina-
mi.

Taip pat turime pasidžiaugti,
kad tie, kurie čia pradėjo ir bai-
gė studijas, yra mokslo įstaigų
labai vertinami ir dažnai kvie-
čiami jose pasilikti ir dirbti me-
dicinos mokslo srityje.

Tad vyresniems sveikatos, o
jaunesniems energijos ir išstver-
mės mokslo horizontuose!

— Kokie Jūsų gyvenime bu-
vo šviesiausi patyrimai ir kurie
liūdinausi ir ko labiausiai gy-
venime dar trokštumėte sulauk-
ti?

— Apskritai, gyvenimas yra
labai įdomus, ypač šiais laikais,
kada viskas taip greit vyksta
ir vystosi. Po elektroninių mik-
roskopu matyti virusą ar celės
plazmos detalę ir matyti erdvė-
se skriejantį satelitą yra neįsi-
vaizduojamai įdomu ir reikia
skaityti sau didele privilegija.
Labai mėgau pedagoginį ir

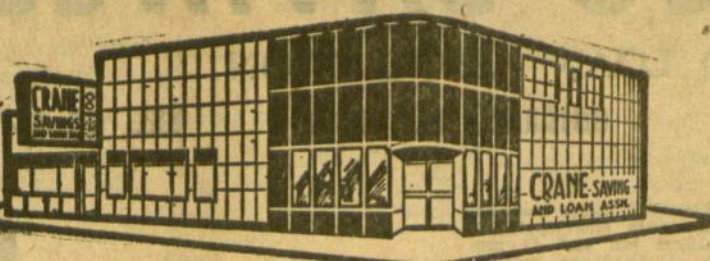
ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų
rėmai. Pritaikinti paveiksams
skelbimų rėmai, metalu aplieti
rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginai 7-7258-59

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2 %

Naujas aukštas dividendas
mokamas už investavimo
sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS:

ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v.
PIRMAD ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v.
ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

RADIOTELEVIZIJOS CENTRAS

Australijos katalikų radiote-
levizijos centras suorganizavo
specialius dviejų metų kursus
paruošti specialistus radijo ir

televizijos tarnybai pagal Va-
tikano II-jo visuotinio susirin-
kimo nurodymus. Pirmąjį kur-
są pradėjo lankyti trylika ku-
nigų, devyn os vienuolės ir pen-
ki pasauliečiai.

Taupykite

MIDLAND SAVINGS

MES MOKAME
4 1/2 %
ANT VISŲ
SĄSKAITŲ

Daugiau kaip 50 metų
sąžiningai patarnaujame
lietuviams.

Kiekviena
sąskaita
ligi
\$10.000
apdrausta
Federalės
valdžios
agenturoje

August Saldukas,
Prezidentas

4040 Archer Ave. Chicago, ILL. 60632
Telef. CL 4-4470

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvir. 3-9 val., antr. treč. ir šeštadieniais nuo
9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

ST. ANTHONY

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribskas, Exec. Secy.

1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650

HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED

PHONE 656-6330

STEIN TEXTILE CO.

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS.
DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ
SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoraty-
vinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: da-
masko, brokados, "boucle's", "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių,
šilko, cylonų, taffetą, aksomo, ANGLISKŲ MERZIAGŲ paltams
ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą
už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę
Jefferson St. Chernin's aikštėje

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

- Skanūs valgiai
- Geras patarnavimas
- Puiki atmosfera

PIETŲ
\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS
TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir
šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

NAUJI LEIDINIAI

● Algirdas Landsbergis, **PEN KI STULPAI TURGAUS AIKŠTĖJE**. Drama. Chicago 1966. Išleido Santara - Šviesa. Algimanto Mackaus vardo knygų leidimo fondo lėšomis. Viršelis Algirdo Kurausko. Knyga 86 psl., 8x5 1/4 inč. formato, tiražas 400 egz., kaina \$2.00, gaudama "Drauge".

Mūsų literatūriname gyvenime dramų žanro leidinys gana retas. Tad be galo džiugu, kad jų negausių sąrašą Algirdas Landsbergis papildė net dviem knygom: neseniai 1965 metų data pasirodė jo komedija "Meilės mokykla", o štai dabar ir drama "Penki stulpai turgaus aikštėje".

Pastaroji drama prieš keletus metus iš rankraščio jau buvo pastatyta Clevelande, buvo atvežta parodyti ir Chicago, o taipgi jos anglišką versiją, scenai parengta amerikiečių teatralų, neblogai užsirekomendavo Chicagoje ir "of - Broadway" scenoje, New Yorke. Deja, ne visai, po kontinento plačiai išsimėčiusiai mūsų visuomenei anie spektakliai buvo pasiekiami. Tad išleidytojas šios Landsbergio dramos atskira knyga yra graži proga visiems susipažinti su neeiliniu kūrėjo užmoju pavaizduoti tragiškąjį pokario metų partizaninės kovos tėvynėje epizodą, kuriame žmogiškoji kančia pinasi su tiesiog neišmatuojamomis likiminių dimensijomis. Tai, anot dramon išterpiantio pasakotojo: "Reliatyviai artima praeitis, bet pakankamai tolima pažvelgti jai objektyviai. Rūdys, puveliai, — atsimenat? Prieš jūsiu akis — požeminis partizanų bunkeris. Metai, — kada mažam krašte baigėsi ginkluotas pasipriešinimas prieš galingą užkariautoją. Aš jums papasakosiu apie žmones, ant kurių nukrito kraštutinių reikalavimų ir visuotinių sprendimų dangus".

Santara - Šviesa, pastaruoju metu išleidama visą eilę panašių knygų, kurios skaitytojai, gal būt, sunkiau įperšamos, negu šiaip sau lengvai paskaitomas romaniukas, verta pagirti no žodžio, nes po eilės metų tokie leidiniai kaip tik labiausiai ludys šio laiko išliekamiausius mūsų kūrybines pastangas ir jų rezultatus.

● **JAUNA GAITA**. Rakstu kraujams kulturai un brivali domai, 11 gada gajums, 1966 gads, 58 numurs. "Jauna Gaita" yra dvimėnesinis, puikiai redaguojamas

mus autorius aptaria atskiru straipsneliu Alg. Landsbergis. Apie lietuvių ir latvių literatūrinius kontaktus ir baltiečių poezijos bendrą pobūdį rašo latvie poetė Astride Ivaska.

Lietuviams skirtieji žurnalo puslapiai iliustruoti V. Petravičiaus, P. Augiaus, V. O. Virkau, Alg. Kurausko, V. Kasiulio grafikos darbais, o taipgi K. Žoromskio tapybos nuotraukomis. Atskira's dvėm K. Bradūno straipsniais kiek plačiau charakterizuojama V. Petravičiaus ir P. Augiaus kūryba.

Aplamai, šis lietuviškasis "Jauna Gaita" numeris yra malonus pastaruoju metu vis labiau besireiškiančio lietuvių ir latvių kultūrininkų, ypač rašytojų, suartėjimo rezultatas. Dabar kuriam nors mūsų žurnalui reikėtų latviams atsiliepti tuo pačiu.

"Jauna Gaita" redakcijos adresas: L. Zandbergs, 801 Concession St., Apt. 408, Hamilton, Ont., Canada. Administracijos adresas: "Jauna Gaita" Magazine, Box 20, Postal Station B, Hamilton, Ont., Canada.

● **LITUANUS**. Lithuanian Quarterly, Volume Twelve, Number One, Spring 1966. Kad ir sunkiai besivydams laiką, štai

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankstintomis datomis. Gaila būtų, kad amerikietis, kanadietis ar kitas kuris anglų kalbą vartojantis skaitytojas naują "Lituanus" numerį, nė nevertęs, padėtų į šalį, vien tik viršelyje pamatęs daugiau negu pusmečio senumo datą. Sakome, būtų gaila, nes kiekvienas "Lituanus" numeris yra gražiai suredaguotas, estetiškai sutvarkytas ir perpildytas daugumoje neaktiškie medžiaga.

Pastarajame numeryje pirmoje eilėje užaeksuotuoju progeležių uždanga prasiveržę lietuviškosios grožinės literatūros raštai. Atitinkamu komentarų palydint, čia spausdinamas prozos gabalas, kuris prieš kiek laiko buvo paskelbtas "Drauge" kultūrinio priedo atkarpo-

je. Ir reikia pasakyti, kad jis "Lituanus" vertime įvardintas "A Nightmare or Reality?" skamba ypač stipriai ir sugestiškai. Turint prieš akis rusinimo pastangas tėvynėje, R. Tautrimo rašoma apie kultūrinę diskriminaciją Lietuvoje. Baltijos valstybių problemą Amerikos ir Sovietų 1939—1942 metų santykiuose apžvelgia Richard A. Schnorf, CMDR, USN. St. Goštautas rašo apie Joną Meką kaip poetą ir kaip filminką. Tai bus bene pirmas toks platus J. Meko kūrybos aptarimas spausdoje. Greta duodama ir poros J. Meko eilėraščių vertimai. Įdomi ir kita apžvalginė ir recenzinė žurnalo dalis. Šis Lituanus numeris iliustruotas Kanadoje gyvenančio dail. Romualdo Bukausko darbų nuotraukomis. Numerio redaktorius — dr. Tomas Remeikis. Lituanus metinė prenumerata \$3.00, adresas — Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

● Kun. dr. Juozapas Vaišnoras, MIC, BANDYMAS ĮVESTI NEKALTAI PRADESIOS ORDINĄ LIETUVOS LENKIJOS VALSTYBĖJE. Atspaudas iš L. K. M. Akademijos METRAŠCIO II tomo 265-296 psl. Roma 1966. Šis įdomus XVII amžiaus pradžios epizodas, surištas su mūsų krašto praeitimi, mūsųose išskeliamas atskira studija bene pirmą kartą. Rašte paliečiamos šios problemos: Marijos kulto plitimas, Riterių ordina, Zigmanto Vazos pastangos pagerbti Nekaltai Pradėtąją Mariją, Vladislavas Vaza steigia Nekaltai Pradėtosios riterių ordiną, Ordino ceremonijas, Kliūtys ordino įvedimui, Kristupo II Radvilo akcija, Vietoje ordino Marijos sodalieja ir brolija. Gale pridėta ir laiško tekstai: Karaliaus Zigmanto Vazos popiežui Urbanui VIII ir atvirkščiai, Urbanui VIII laiškas kardinolui Albertui Vazai ir karaliaus Vladislavo Albertui Stanislavui Radvilai. Reikia pasidžiaugti, kad šia studija autorius atkreipia dėmesį į tuos laikus ir tokius faktus, kurie mūsų tautos istorijoje buvo mažiausiai žinomi, o kurie vis dėlto yra dalis neštrinamos mūsų žemės praeities.

Naujo "Lituanus" numerio viršelis, pieštas Zitos Sodeikienės.

šiu metų pavasarinis "Lituanus" numeris. Įdomu, kuri būtų vis tokio nesibaigiančio vėlavimosi priežastis: ar redaktorių nespėjimas surinkti ir sutvarkyti medžiagą, ar finansiniai žurnalo leidimo sunkumai? Kokia bebūtų priežastis, vėlavimai reiktų iš paskutiniųjų stengtis nugalėti, ypač dar ir dėl to, kad mėnesiniai ir kitoki žurnalai šiame krašte yra įprasta išleisti net vis paankst

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 6507 S. Troy St., Chicago, Ill., 60629
Tel. 925-5988

IDOMIAUSIA MOTERIS, KURIĄ SUTIKAU KELIONĖJ

Ji pasakoja savo intymią gyvenimo istoriją

JUOZAS PRUNSKIS

Vienas iš pačių idomiausių asmenų, kuriuos kelionėje teko sutikti, yra ponis Ona Marija Tugwell, Pensacolos (Floridoje) chirurgo žmona. Ji — 45 metų, dėl polijo ligos nuo kaklo iki kojų pėdų paralyžuota, negali nei žingsnio paeiti ir juda tik vežiojamoje kėdėje. Tris kartus jai buvo daryta operacija, imant akmenis iš inkstų. Du kartu buvo susmukę — vienas, paskui kitas — plaučiai.

Paralyžuota išaugino 7 vaikus

Ir nežiūrint tų sunkumų, ji, jau būdama paralyžuota, susilaukė ir išaugino penkis sūnus

Prancūzijoje, Vokietijoje. Čia susipažinau su amerikiečiu ligoginės gydytoju dr. Frank Tugwell, pamolome kits kitą, ir 1945 m. spalio mėn. už jo ištekėjau.

Prislėgia paralyžuojantis polijas

Praslinkus metams, vienu laiku pasijutau labai pervargusi. Ėmė basiai skaudėti nugarą. Pagulėjusi atsikėliau ir pajutau, kad manęs koja jau nebelaiko, o greit ir kita nutirpo. Buvau nugabenta į ligoninę. B'jotasi, kad gal tai meningitis, gal užkrečiama lga. Lankytojai ma-

Antanas Rūkštelė
Iš spalio mėn. 1 d. Čiurlonio galerijoje, Chicagoje, atidaromos sukaktuvinės parodos.

Vandens nešėja

nizuojančiai skaudžius mankštinius, kad sulaikytų kojas nuo galutino sustingimo. Greitosios pagalbos mašina nugabeno mane į šiltesnius šaltinius Georgijoje, tačiau ten nustačiau, kad esu lauk anti kūdikio, manęs nepriėmė, grąžino vėl ankstybesnėn ligoninėn.

Sukrito plautis

Nelaimės dar padidėjo, kai sukrito mano vienas plautis. Jau ir geležiniai plaučiai manęs pakankamai negalvino. Ėmė duoti deguonį. Krūtinė buvo paralyžuota, atsikosėt negalėjau, užsikimšo plaučiai ir turėjo būti mašinų siurbimu išvalyti. O čia artėjo kūdikio g'imimo laikas. Atvažiuo motina iš Anglijos. Ir, kiek sustiprėjusi, taip b'jojau, kad mano kambary nuolat buvo paruošti geležiniai plaučiai.

Cezarinės operacijos

Esant mano muskulams paralyžuotiems, kūdikis tegalėjo gimti cezarinės operacijos keliu. Bet berniukas g'mė ir augo sėkmingai. Ir taip iš viso susilaukiau septynių vaikų (du buvo dvynukai), ir visi gimė tik cezarinės operacijos keliu.

Susilaukti kūdikių buvo mandidelis džiaugsmas, bet išauginti — labai sunku. Reikėjo pagalbos dieną ir naktį, nes aš pati, būdama paralyžuota, taipgi esu reikalinga aptarnavimui. Dabar turiu elektrinę lovą, kuri motoro pagalba gali mane laikyti sėdomis. Turiu prie lovos namų telefoną, galiu susikabinti su tarnaitė virtuvėje.

Vienu metu, nesant niekam namie, kilo pas mus gaisras. Liepsnos ryja stogą, o aš negaliu pajudėti. Gerai, kad kaimynai subėgę išgelbėjo mane ir kūdikius.

Trys inkstų operacijos

Sulaukusi pirmo kūdikio, gydyčiausi, mankštinausi Warm Springs, Georgijoje. Laukiant antro — atsirado akmenys inkstuose, kuriuos teko vis šalinti, pergyvenant tris operacijas. Vėliau susirgau plaučių uždegimu ir sukrito antras plautis. Greitomis nugabeno ligoninėn. Mėdavau geležinių plaučių, bet ligoninė neturėjo. Vežant kiton ligoninėn, buvau be sąmonės. Vyras darė dirbtiną alsavimą... Bet atsigavau.

Kad galėčiau įmanomiau valdyti rankas, man buvo padarytos kelios operacijos. P'vz. dešinė pirma kabojų nepajudinama. Operacijos keliu mano dešinės rankos viršutinis kaulas priaugintas prie peties kaulo. Taigi — ranka iš peties sąnario nejudė, bet keliant peties kaulą, keliai ir ranka.

— Jūs mažai judate, o tokia lieša, — pratariau.

— Prisilaikau valgyme. Kas

gi mane sunkią norėtų vežioti ir k'lnoti?!

Kaimynė ją kas rytą vežiojamoj kėdėj nugabena į bažnyčią, esančią už kelių blokų.

Kaip jūs neb'jojote?..

— Būdama taip silpnos sveikatos, kaip jūs neb'jojote susilaukti septynių kūdikių? — paklausiau ją.

— Aš juos myliu. Esu katalikė, ir mane stiprina tikėjimas. O gal aš dar norėjau turėti labai savų žmonių, kurie mane užjaustų. Ir, ačiū Dievui, vaikai mane supranta, g'liai atjaučia, yra klusnūs ir skubūs padėti. Nežinau, ką aš be savo vaikų daryčiau. Be jų būčiau desperatiškai vieniša. Juk vyras nuo ryto dirba ligoninėj, vėliau savo kabinete, grįžta apie 9 val. vakaro. Vaikai atneša man daug laimės. Nors vyras nėra katalikas, bet visi vaikai lanko katalikų mokyklą. Aš norėjau vaikų išauginti visą dešimtį.

Kelionė į Liurdą

Tiesa, aš buvau nuykus į Liurdą. Aš taip labai norėjau, kad galėčiau vaikščioti. Po kelionės į Liurdą susilaukiau tos paguodos, kad man lengviau pakelti savo likimą, neturint galimybės paeiti nė žingsnio.

Vaikai ją myli

Teko matyti, ka'p sūnus ją apkabinęs įkelia į automobilį, kurio užpakalin padeda vežiojamą kėdę ir, nuvažiaavęs į reikiamą vietą, vėl ją apsikabinęs iškelia, nunešdamas į vežiojamą kėdę. Taip ji kas sekmadienis ir bažnyčią lanko.

Ji panoro tapti pasaulį gyvenančia vienuole — Sv. Pranciškaus ordino tretininke. Ji yra diskusijų klubo narė. Susirinkimai kas antra savaitė būna jos bute, kad būtų lengviau jai dalyvauti. Jos diskutuoja religinius klausimus, liturginius pasikeitimus.

— Džiaugiuosi tais susirinki-

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ Uždaros rekolokcijos. Jau kelinti metai Chicago moterys ir studentės turi progos atlikti geras uždaras rekolokcijas specialiai moterims įrengtuose rekolokcijų namuose, Cenacle vienuolyne. Ir šiais metais tokios uždaros rekolokcijos įvyks lapkričio mėnesio pirmąjį savaitgalį, lapkričio 4, 5 ir 6 dienomis. Pradedamos rekolokcijos penktadienio vakare ir baigiamos sekmadienio popiečiu.

Šiais metais rekolokcijoms vadovaus svečias iš Romos, kelių veikalų autorius ir gilus pamokslininkas kun. dr. J. Vaišnora, MIC. Kvėčiamos visos moterys ir studentės pasinaudoti šia privilegija ir atlikti geras metines rekolokcijas.

Jau pernai norinčiųjų rekolokcijas atlikti buvo kur kas daugiau, negu rekolokcijų namuose yra vietų. Todėl ir šiais metais pirmenybė anksčiau užsiregistruojančioms.

Registruotis pas rekolokcijų organizatorę ir vedėją dr. Jonę Meškauskienę, 6623 S. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629, telefonu vakarais: PROspect 6-9801. Dienos metu užsiregistruoti arba gauti daugiau informacijų galima "Draugo" raštinėje. Užsiregistruojant įmokama \$5.00, arba ir visas mokestis. Iš viso mokama \$20.00.

★ Chicago's Lietuvių moterų klubas, kuriam sumaniai vadovauja Kristina Austin, pradėjo savo veiklą po vasaros pertraukos pirmuoju susirinkimu praėjusią trečiądienį. Buvo nustatytos veiklos gairės, sprendžiami aukų skirstymai ir pasiruošimai madų parodai lapkričio mėn.

★ Lietuvių moterų klubų federacijos Chicago klubas šaukia narių visuotinį susirinkimą rytoj, rugsėjo 25 d., 3 val. p. p. Jaunimo centre. Bus renkama nauja valdyba ir tariamasi artėjančio Derliaus šventės koncerto baliaus reikalų, kuris ruošiamas spalio mėn. 1 d. 7 val. vak. Jaunimo centre. Dainuos solistė Nerija Linkevičiūtė, akompanuojant muz. Man. Motekaičiui. Taipgi programoje šoks baletas šokėjų J. Puodžiūnas ir Violeta Karosaitė.

Pasivašininimo metu bus rodomos skaidrės — spalvotos nuotraukos iš birželio 8 d. įvykusio GFWC atstovėms priėmimo, vieno susirinkimo pas klubo narę ir praėjusių metų Derliaus baliaus - koncerto nuotraukos - filmas. Laukiama gausaus narių atsilankymo.

mais. Juk pasilikčiau vieną su patarnaujančia mergaite. Dabar — praplečiu savo religinį regėjimą, — sako ji.

Ji myli savo vyrą. Mums bekalbant, ji įdėvė berniukui pinigėlių, kad atneštų gražiausią kortelę — ryt vyro 52-ras gimtadienis...

Pasikalbėjimo klaususi mano motina, pratarė ji ją:

— Jūs esate šventa kankinė! — O ne, — ginčijosi ji karštai. — Aš nenoriu nuduoti herojė. Esu tik paprasta moteris...

L. D. Kunigaikštienės Birutės dr-jos c. Chicago's skyr. birutininės padeda gėles prie Dariaus ir Girėno paminklo. Iš kairės į deš.: Vanda Kulikauskienė — dr-jos vicepirminkė, Marta Babickienė — dr-jos pirminkė.

Naujuose Metropolitan rūmuose naujos premjeros žėrėjimas

Amerikos iškylusios operos teatras pradeda naujakelio laikotarpį.

New Yorko Metropolitan operos teatras rugsėjo 16 d. atidarė sezoną naujuose, prašmatniuose rūmuose, kurių statyba ir įrengimai kainavo \$45,700,000 ir kuriems užbaigti reikėjo net ketverių metų.

Sename pastate Metropolitan opera pradėjo veikti 1883 metais. Jos scenoje pasirodė žymiausi pasaulio kraštų vokalistai; spektaklius dirigavo reto kūrėnio masto dirigentai. Metropolitan opera savo pobūdžiu (tradiciniai virto lyg ir internacionali) Grand Opera stiliaus institucija. Spektakliai buvo dainuojami kūrinių originalo kalba, solistės bei solistai, dirigentai, meno vadovai veik visi girdavosi savo užsienietišku kiliu bei pasaulinio garso reputacija. Tik šiame šimtmetyje, ir tai tik po Pirmojo pasaulinio karo, Metropolitan scenoje ėmė dainuoti amerikiečių kilmės so-

Kompozitorius S. Barber, bandydamas gauti aktualesnį libretą, kreipėsi į žinomus dramaturgus Tennessee Williams, Thornton Wilder ir James Baldwin, bet jie, neradami operiniame librete kūrybinio impulso, bendradarbiauti atsisakė.

Tuomet pats kompozitorius sustojo ties W. Shakespeare'o tragedija "Antonijus ir Kleopatra" tekstu. Vyriausiam Metropolitan operos vadovui dr. Rudolfui Bingui temai pritarus, libretui, bendradarbiaujant su kompozitorium, sukurti buvo pakviestas italas dailininkas - režisierius Franco Zeffirelli. Jo pastangomis buvo įgyvendintas ir gala spektaklio apipavidalinimas.

Operai gimti reikėjo laiko ir pinigų. Sukurti orkestrinę partitūrą komp. S. Barber truko 24 mėnesiai. Fordo fondas suteikė nemenką kūrybinę pašalpą. O visas pastatymo išlaidas, kurios pasirodė pačios didžiausios visoje Metropolitan istorijoje, net \$200,000, iš anksto sutiko iš savo kišenės apmokėti

Naujoji Metropolitan opera jos iškilmingo atidarymo ir Samuel Barber "Antonijaus ir Kleopatos" pasaulinės premjeros metu.

listės bei solistai, jų tarpe ir lietuvių kilmės: Polina Stoska, Anna Kaskas, Algirdas Brazis, o pastaruoju metu Lilija Sukytė. Nors Metropolitan vadovybė ir bando vis labiau remtis Amerikos vokalinių jėgų, bet tai vykdoma palaipsniui ir, saikytumėm, atsargiai, nes publika vis dar tebesirūša su importuotų garsenybių įtaigomis bei jų vardu hipnoze. Antra vertus, Amerika vis dar neturi pastovių operinių scenų, kuriose labiau galėtų pasireikšti, o tuo pat metu patirties įgauti jaunieji dainininkai.

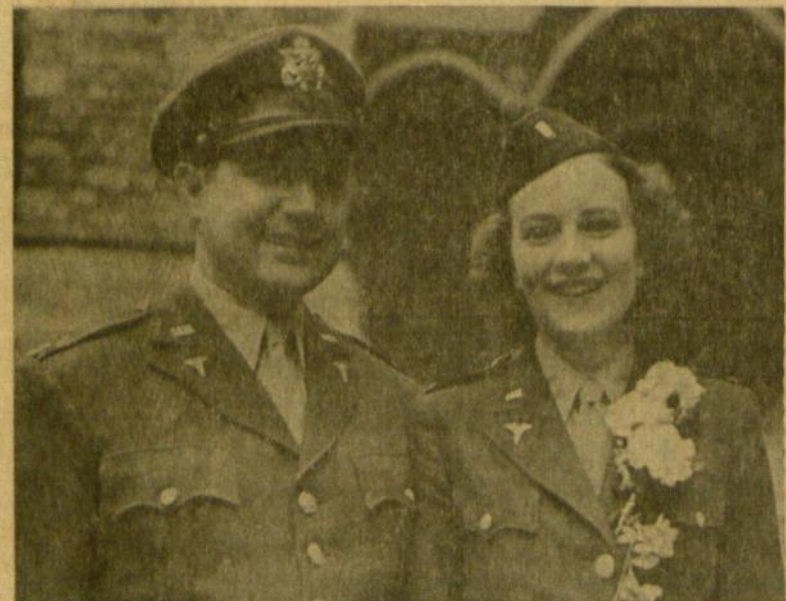
Tačiau, ryšium su persikėlimu į modernius, puošnius rūmus, lygiagrečiai su tautinės kultūros puoselėjimo tendencijomis, ateity vis labiau manoma pasikliauti amerikiečių talentais. Sezonu atidarymo spektaklyje, pavyzdžiui, centrinėse partijose pasirodė amerikiečiai: Leontyne Price, sopranas, Jess Thomas, tenoras, bosas iš Puerto Rico Justino Diaz.

Kompozitoriaus Barbero opera "Antonijus ir Kleopatra" ir jos evoliucija iki premjeros spektaklio.

Naujų Metropolitan rūmų atidarymui nusistatyta vadinti amerikiečio kompozitoriaus operinį kūrinių. Operai sukurti buvo parinktas Samuel Barber, kurio opera VANESSA buvo apdovanota Pulitzer 1958 metų premija ir Metropolitan scenoje buvo rodyta 18 sykių, kas laikoma neblogu pasisekimu.

Bet vis tik Metropolitan opera bando didžiotis amerikiečių kompozitoriaus įnašu operinėje literatūroje. Tenka laukti, kaip naują operą sutiks eiliniai ir nuoširdesni žiūrovai.

Melomanas

Ona Marija su savo vyru dr. Frank Tugwell; vestuvių nuotrauka

Ona Marija Tugwell dabar, vežiojamoj kėdėj, apsupta penkių savo vaikų. Dar vienas jos sūnus išvykęs studijuoti, o antroji duktė — gydomosi įstaigoje. Visi vaikai lanko katalikų mokyklą.

ir dvi dukreles. Ir visi jie gimė cezarinės operacijos keliu.

Kukliuose, bet švariuose, jaučiuose jos namuose (1739 E Blount St., Pensacola, Fla.) ilgokai kalbėjomės. Klausinėjama, ji pasakojo savo gyvenimo istoriją.

Augo Versaly, d'rbo karo lauko ligoninėj

— Gimiau 1921 m. Anglijoje. Nuo 8 m. amžiaus porą metų gyvenau Versalyje, Prancūzijoje, ir mes, vaikai, žaisdavome karališkų rūmų parkuose. Grįžusi Anglijon, po eilės metų mokymosi, 1944 m. gavau gailėstingos sesers diplomą. Karas dar nebuvo pasibaigęs, ir aš savanore stojau į amerikiečių kariuomenę slaugyti sužeistųjų.

Dirbau karo lauko ligoninėje

ne tegalėjo matyti per stiklą sienoje, o ir pakviestas kunigas burną buvo pridengęs ligoninės kauke. Pasirodo, susirgau paralyžuojančia polijo liga.

Geležiniuose plaučiuose

Visą naktį kankinausi, labai sunkiai tegalėdama alsuoti, nes paralyžius rakinio krūtinės muskulų. Kai mane įdėjo į geležinius plaučius, buvo didelis palengvėjimas. Galėjau užmigti. Kai tik prabusdavau, seselė vis klausė — ar galiu nuryti. Ačiū Dievui, mano gerklės muskulai išl'ko neparalyžuoti. Jaučiau — jei negalėčiau nuryti, man būtų galas.

Buvau jau tada JAV-se. Taip silnko mėnuo po mėnesio. Iš pradžių iš geležinių plaučių išleisdavo sekundėms, vėliau — minutėms. Turėjau vykdyti ago-